

*Creation
Before
GENESIS*

Randolph Dunn - Edited by Roberto Santiago

Biblu WayWema ɔtɔn

Togan sin gbeɔiɔe

Biblu Way Wema ɔtɔn ɔ, sinsenzɔ Biblu tɔn e ma nɔ ba lè à é dè wè. Nũ taji e jí é nɔ sɔ ayi dɔ é wè nyí ten enteneti tɔn le kpo wema dijitalu le kpo dɔ . Azɔɔsa Nũnywe Biblu Tɔn Tɔn Dò Togudo. Nũ e gbé nya wè IBKI dè é wè nyí ɔ meɔebũ e dɔ jlɔ é ni ɔ Biblu kplɔnkplɔn le . dɔ nũ gègè kpinkeɔn dɔ Mawu kpo jlɔ Tɔn kpo wu me. Azɔmevi le ɔ na yi Institut ɔ bo na ɔ kúnnuɔewema dè alɔ . diplôme. È sixu kplɔn nũkplɔnme ene le dɔ Enteneti jí alɔ dɔ azɔɔsa le me, gbɔn Zoom jí, yí ye dɔ alokan jí, sé ye dɔ e-mail jí, . e è zín é, alɔ me ɔkpo ɔkpo, gbèta le, alɔ sinsen le nɔ zán dɔ wendagbejjilazɔ yetɔn me. IBKI nyí tutoblonunu e è yí gbè na é dè à .

Mí dɔ wusyen lanme nú we ɔ a ni kplɔn Biblu towe bo na dɔ tuùn lee nũ e è ɔ dɔ nũkplɔnkplɔn ene le me é alɔ nũ e è ɔ dɔ Biblu ɔebũ me le é sɔgbe gbɔn é . jɔten ɔevo. "Commentaires" e è nɔ xlé dɔ nũkplɔnkplɔn Institut International de la Connaissance Biblique (IBKI) me le é wè nyí . linlin me e wlan wema ɔ le é alɔ me e xò ye kplé le é tɔn. Hwehwe ɔ, linlin le nɔ ɔ ten dɔ kplɔn nũ e è nɔ sè le é, video le kpo wema le kpo me, mɔ jen é nɔ lé nyí gbɔn é . ɔi tinme Biblu tɔn le ɔhun; bɔ, dɔ nũkplɔnme wenjlatɔ le, sinsenzɔwatɔ le, pastɔ le, vɔsanúxwíemawutɔ le kpo kplɔnyiji-alavoví le kpo tɔn me.

A dɔ na nɔ gbéjé nũ e me ene le ɔ le é, linlin yetɔn le kpo nũkplɔnme yetɔn le kpo bí kɔn hwebĩnu dɔ azɔ towe wè é nyí ɔ a ni ba, tunwun jlɔ Mawu tɔn bó bló.

Bo na dɔ tuùn ɔ nũkplɔnme ɔebũ nyí nugbɔ à jí hũn, xà liledógbéɔevome Biblu tɔn vovo le, bo kɔn xókwintintɔ Biblu tɔn le kpo xókwintínwema Biblu tɔn le kpo dɔ . kplɔn tinme xókwín alɔ xógbe e è ma tuùn à le é tɔn. Mi ɔ miɔée dɔ tinme xógbetintɔnwema ɔebũ tɔn wu, dɔ xógbetintɔnwema le nɔ na . tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn sín gbè nukɔntɔn ɔ me kaka je lee è nɔ zán ye gbɔn dín é jí.

Tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn nɔ huzu dɔ hwenu e dɔ yi yi wè é. Gɔ na ɔ, è sixu lile xókwín Glekigbe tɔn gègè dɔ xókwín ɔkpo me, . e sixu hen tinme nukɔntɔn ɔ gblé é.

A ni jó Mawu dɔ bonu é ni xlé ali we dɔ Xó Mímé Tɔn Biblu ɔ kpinkeɔn me.

IBKI nɔ na gbè bɔ è nɔ yí nũkplɔnme yetɔn le bí mlémlé bo nɔ lé dè ye tɔn nú nũ e ma nyí ajɔwiwa tɔn à le é. Sè è sixu má vɔhu ɔ, è ka na sà, ɔyo, alɔ yí akwe dɔ wema le alɔ nũkplɔnkplɔn le me à.

Randolfu Dunn, Gǎn

Kàn nũ byɔ mí: info.IBKI.glensigbe@gmail.com

Enteneti tɔn: IBKI-Glensigbe.html

Nǔdídó lɛ Jɛ Nukɔn nù Bǐbǎmɛ Nǔdídó lɛ .

Cecil N. Wrayiti

Nùjɛjɛ

Ně nǔ lɛ bǐ ka bé gbɔn? Fite nǔ lɛ bǐ ka gosin? Ně mǐ ka nɔ tinmɛ sunví wɔbuwɔbu e dɔ̀ xwè weziza tɔn livi mɔkpan mɛ lɛ é gbɔn? Hwetenu è ka dɔ̀ Sínsén, Zomɛ, Angles kpo Awovi lɛ kpo? È ka ko dá ye je nukɔn nù nǔdídó Bǐbǎmɛ tɔn à?

Mǐ je nǔ mɔ jí dɔ̀ jɔten nǔ lɛ bǐ tɔn nyí jɔten e hugǎn gbetɔ́ é dɛ bo dɔ̀ hlɔnhlɔn ɔaxó hugǎn ɔ, nǔnywe dɛ kpo jɔten e dɔ̀ walɔ ɔagbe dɛ kpo walɔ ɔagbe dɛ kpo é.

É vewũ nù ayi mǐtɔn e dɔ̀ dogbó é bɔ é na mɔ nukúnnú je linlin e dɔ̀ dɔ̀ bǐbǎmɛ kpo vivɔnu kpo kún tǐn ó é wu, é we nyí ÐÐHUN. Amɔ, Mawu Mavɔmavɔ dɔ̀ fí bǐ; é we nyí dɔ̀ É ko tǐn tɛgbɛ, bo dɔ̀ dɔ̀n, bo na lé tǐn tɛgbɛ. Tan xlé dɔ̀ togun lɛ bǐ ko sèn nǔdɔgbɛ ɔaxó dɛ bo dɔ̀ nǔ nù gbè e ze gbè ayikúngban jí tɔn wu é. Salomɔ́ dɔ̀ dɔ̀ Mawu we sɔ́ jlɔ̀ ene dɔ̀ ayi mɛ nù gbetɔ́. dɔ̀ “É sɔ́ nǔ mavɔmavɔ dɔ̀ ayi mɛ nù gbetɔ́ lɛ, bɔ ye ka sixu mɔ nukúnnú je nǔ e Mawu wà sín bǐbǎmɛ kaka je vivɔnu lɛ é mɛ ǎ.” (Nǔt 3:11-12)

Nǔ e d'ɛmɛ lɛ é

Sínsén kpo Zomɛ kpo

Wensagun Jehovah Tɔn Lɛ

Wensagun lɛ

Awovi lɛ

È ka dá Sínsenxo à alǒ é ko tîin tegbe?

Sínsén séxwé tɔn ɔ we nyí Mawu sín nɔten. Ðó Mawu dǒ fí bí, bo dǒ fine hwebǎnu, bo dǒ Jinukúnsin we nyí nɔten tɔn wutu ɔ, hǔn Jinukúnsin dǒ na ko tîin tegbe. séxwé e me hwejjɔnɔ léé ná nɔ káká sɔyi é né. Amɔ, wensagun le dǒ fine hwenu e "Mawu dá jinukúnsin kpo ayikúngban kpo e ma nyí jixwé ǎ é" lee nǔ e Mawu kanbyɔ ɔɔbu é xlé gbɔn é. "Fíté a ɔe hwenu e un dǒ ayikúngban ɔ sín dodó é? ... awinnya e ɔo zwe jí é ɔo ten tɔn me hwenu e sunví zǎnzǎn tɔn léé ɔo han jì we dǒ kpó, bo wensagun léé bí ɔo xó sú we kpódó awǎjǎje kpó é?" (ɔɔb. 38:4-7)

Xósin: Ene wu ɔ, sunví zǎnzǎn tɔn le kpo wensagun le kpo dǒ fine hwenu e è dá nǔ le é. Hwenu e Mawu dá ye é ɔ, è tuùn ǎ.

È dǒ na sǒ jinukúnsin e nyí Mawu sín nɔten é dǒ jlé dǒ:

dé. Jinukúnsin ɔɔhɔnme tɔn nɔ dǒ gesí jinukúnsin ɔɔhɔnme tɔn, ɔi "xevi jinukúnsin tɔn le" alǒ "akpókpó jinukúnsin tɔn le." (Matie 6:26; 8:20; Mesédó 10:12; 11:6; Jaki 5:18)

b. Jinukúnsin akpáxwé tɔn le, fí e "hwesivɔ," "sun" kpo "sunví le" kpo dǒ é. (Bǐbǎme 1:14-16; Ðehan 8:3-4; Matie 24:29,35; Maki 13:15,31; Eblée le 11:12; Nǔdɔxléme 6:14; 20:11)

Bo Zome ka lo, é ka ko tîin tegbe à alǒ è dá ε?

Ðó è dá nǔdǐdǐ gbigbɔ tɔn hwejjɔnɔ le, wensagun le dǒ jixwé wutu ɔ, è sǒ dǒ hudo Zome tɔn ǎ kaka je hwenu e Satáan, kpo wensagun tɔn le kpo fɔn gǔ é. "Mawu kú nǔbláwǔ nú wensagun léé hwenu e yě hu hwe é ǎ, lo ɔ, é sǒ yě nyi .dǒwu bo wlí ye dǒ gankpá me, dǒ zinflu gɔngɔn me, kaka je hwenu e è na ɔo hwe ɔ dǒ é." (2 Piyée 2:4-5)

Xósin: È lile xókwín "Zome" ɔ sín xókwín Glekigbe tɔn me .*Tartarooskpotartarou* e Concordance Strong tɔn na tinme tɔn é we nyí "do gɔngɔn e dǒ Hadesi me é, bo na wlí me dǒ yajiji mavɔmavɔ me." Ene wu ɔ, é cí ɔo è sé wensagun gǔfɔntǒ le dǒ Hadesi sín akpáxwé Tartare tɔn, fí e ye na nɔ nú táan klewun dé é kaka je hwenu e è na sé ye dǒ ya mavɔmavɔ, Zome é ɔɔhun.

"Wensagun e ma nɔ ten yedɔsunɔ tɔn me ǎ, bo jó nɔten yetɔn dǒ le é ɔ, Mawu wlí ye dǒ gan me kaka sɔyi, dǒ ablu gɔngɔn me kaka je hwedɔzán ɔaxó ɔ jí." (Judi 6)

Xósin: Hwedebǎnu e è dǒ Zome é ɔ, è nɔ sǒ dǒ te bo nɔ sǒ dǒ te nú gǔfɔntǒ le kpo medídá le kpo dǒ kú yetɔn wegɔ ɔ hwenu. Nǔ ɔevo e è tinme le é ɔie:

1. "myɔkán; [fí e] aví kpódó aɔukún kpó ná ɔe é." (Matie 13:42)

2. "myc mavɔmavɔ e è sɔ d'ayí nú awovi kpódó wensagun tɔn lée kpó é." (Matie 25:41)
3. "perdition," (destruction) é nyí me e ma nyí hwējijɔɔ ã lɛ é tɔn ã. (Filipunu lɛ 3:19)
4. "hũnfũnfũn mavɔmavɔ sín Aklúɔ nukɔn kpódó susu hlɔnhlɔn tɔn kpó." (2 Tesalonikinu lɛ 1:9)
5. "kú wegó ́." (Nũdɛxléme 2:11)
6. "è sɔ mi gbɛdɛ gbɛdɛ dó myc kpodo zɛzɛ kpo sín tɔsisa ɔ me, ... è na doya nú mi zãnzã kpo kéze kpo kaka sɔyi." (Nũdɛxléme 20:10)
7. "tɔsisa e nɔ fyɔ myc kpodo zɛzɛ kpo, zɛzɛ." (Nũdɛxléme 21:8)

Wemata 2gɔ ɔ

Wensagun Jehovah Tɔn

Hwenu e Mɔyizi jló ná tunwun Mawu sín nyíɔ, bó ná sixú dɔ nú nɔví tɔn Eblée e dɔ Ejípu lée é ́, Mawu dɔ émí we nyí "Nyɛ we nyí me e un nyí é", bɔ é lɛ dɔ xó dó édée wú dɔ nyɛ we nyí me é. (Tíntón 3:14) Ene gudo ɔ, é dɔ nú tomexó Izlayeli tɔn lɛ dɔ Jehovah, Mawu tɔgbó yetɔn lɛ tɔn we tɔn dó emi jí. Vogbingbɔn e dɔ ye tentin é we nyí dɔ Mawu dɔ xó dó édée wu dɔ linlin me, dɔ me nukɔntɔn ɔ me (Nyɛ we nyí), bɔ Mɔyizi ka na dɔ xó dó édée wu dɔ ali e sɔgbɛ é nu, dɔ me atɔngɔ ɔ me (É [ME] NYɔ = Jehovah).

Hwenu e wensagun Mawu tɔn gège tíin é ́, é cí dɔ "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn" abí "Mawu tɔn" ́ (a) gbɔn vo nú wensagun dɛ lée, bɔ (b) hwenu gège ́, è nɔ sɔ ɛ jlé dó Mawu dɛsú wú dɔhun, dɔ me e dɔ Mawu nyínyi ́ sín hagbɛ lée dɔkpó me, bɔ é sixú nyí me e è nɔ ylɔ dɔ "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn" (dɔ xógbe tɔbɔ me ́, Isaiah:3" tɔn.

"Wensagun Jehovah tɔn" alɔ "Mawu tɔn" e dɔ Alenuwema Xóxó ɔ me é sixu ko nyí hagbɛ Mawu-nyinyi e wá huzu Jezu Klisu dɔ nukɔnme é tɔn (Jaan 1:1-3,14).

Nú e è mɔ dɔ Alenuwema Xóxó ɔ me lɛ é .

(d) Bíbeɛme 16:7-14 . : "Wensagun Jehovah tɔn" tɔn dó Hagáa mesentɔ Salayii tɔn jí hwenu e é dɔ hinhɔn nú gãn tɔn we é, bo dɛgbɛ ní dɔ é ni lɛkɔ wá. "bɔ é sun nyí .Mawu Mavɔmavɔ e dɔ xó n'í ́ . , A nyí Mawu e nɔ mɔ nú é."

(b) Bíbeɛme 18:1 - 19:28 : "Gbetɔ" atɔn we tɔn dó Ablaxámu jí, bɔ è nɔ ylɔ me dɔkpó dɔ "Mawu Mavɔmavɔ" (18.13-33; 19.27) – Mawu nyínyi sín hagbɛ; bɔ me we dɛ lée e è nɔ ylɔ dɔ "wensagun" (19.1,15) lée yi Sodómu, bó yi ba Ablaxámu sín nɔví súnnu Lɔti kpɔn, bó hwlén é kpódó xwédo tɔn kpó gán sín toxo éné ́ sín hen gblé me.

(c) Bíbeɛme 21:8-20 . : "kpodó .wensagun Mawu ylɔ Hagáa sín séxwé [dɔ nukɔnme], bó kanbyɔ ɛ dɔ: "Été we dɔ jije we nú we Hagáa? Dó Mawu se ví ́ sín gbe dɔ fí e é dɛ ́. Sí te, zé ví ́ sí te, bó hen ɛ alɔ towe me; dɔ un ná bló bɔ é ná nyí akɔta dɔxó dɛ." (wemafɔ 17-18)

(d) Bĭbĕmĕ 22:1-19 . : "Bo .wensagun Mawu Mavɔmavɔ ylɛ sín jĭxwé, bó ɖɔ: "Ablaxámu, Ablaxámu," bɔ é yí gbe n'i ɖɔ: "Ma sɔ alb towe ɖó vĭ ɔ jí ó, ... ɖó din ɔ, un tunwun ɖɔ a ɖo xesi ɖi we .Mawu , ɖó a tɛ vĭɖokponɔ towe nú mì ă." ... kpodo .wensagun Mawu Mavɔmavɔ ylɛ Ablaxámu sín jĭxwé azɔn wegó ɔ, bó ɖɔ n'i ɖɔ: "Gbɔn .nye ɖésú un xwlé nŭ we à, é ɖɔ . Jehovah , ɖó a bló nŭ éné ɔ, bó ma gbé vĭ towe ɖokpó géé ɔ ă ɔ, un ná xo ɖe ɖó jĭ towe," etc. (v.11-17)

(e) Bĭbĕmĕ 24: 1-67 : Gbè e Ablaxámu ɖɔ nú mɛsentɔ tɔn e é sé dó Naxɔɔ toxo Mezopotamii tɔn mɛ, bó ná yi ba asi nú vĭ tɔn Izaki é: "Jehovah , Mawu séxwé tɔn e kplá mì sín tɔ ce xwé, bó kplá mì sín to e mɛ è ji mì ɖe ɔ mɛ, bó ɖɔ xó nú mì, bó xwlé nŭ nú mì ɖɔ un ná ná to éłɔ vĭ towe léé é.é na sé étɔn dó .wensagun nukɔn towe, bɔ a nă da asi ɖo fíné nú vĭ ce .." (wemafo 7gɔ ɔ; kpɔn wemafo 40gɔ ɔ)

Xósin: Nŭwlantɔ ɔ (Mɔyizi) ɖò xógbe lǒ ɖé zán we bɔ è nɔ yɔ ɖɔ prolepsis, bɔ è nɔ ɖɔ xó dó nŭ ɖé jí cobɔ hwenu tɔn nɔ wá sù, lee è nɔ ɖɔ xó dó Neron wu gbɔn hwenu e é ɖò vŭ é ɖɔhun, é na bo ma nyí axɔsu hwenu e é ɖò vŭ é ă ɔ nɛ. Mă ɖokpo ɔ, Ablaxamu ɖò hwenenu bɔ tan e xó mĭ ɖɔ é tuùn Mawu kpo nyikɔ Jehovah tɔn kpo ă, loɔ, é tuùn Mawu Nŭbĭwukpétɔ ɔ (Ebl. *Elu Caday*) (Tíntɔn 6:2-3) – é ɖò mă cò, mɛ e wlan é tuùn mă.

(f) Bĭbĕmĕ 31: 3-16 : "éné ɔ gúdo ɔ, Mawu Mavɔmavɔ ɖɔ nú Jakɔbu ɖɔ: "Lĕkɔ yi tɔgbó towe léé sín towe, ɖo heñnumɔ towe léé gɔn. bɔ un ná nɔ kpɔ xá we ... Bɔ .wensagun Mawu ɖɔ nú mì ɖò dlɔmɛ nú Jakɔbu ɖɔ: ... bɔ é ɖɔ [lĕ e Jakɔbu ɖɔ nú asi tɔn léé gbɔn é], ... Nye we nyí Mawu Betéli tɔn .[.28:10-22], 12 .fí e a kɔn ami dó awĭnnya jí, fí e a d'akpá nú mì ɖe é: Din ɔ, sí te, gosín to éłɔ mɛ, bó lé kɔ yi to e mɛ è ji we ɖe ɔ mɛ." (wemafo 3-13)

(g) Bĭbĕmĕ 48:15-16: "É xo ɖe ɖó Jozéfu jí, bó ɖɔ: "Mawu e tɔgbó ce Ablaxámu kpó Izáki kpó nɔ sen ɔ, Mawu e ná nŭɖuɖu mì sín gbɛ ce bĭ mɛ káká wá je égbé ɔ, wensagun e hwlén mì sín nŭ nyanya bĭ mɛ ɔ ní xo ɖe ɖó vĭ léé jí. nyĭkɔ ce kpó tɔgbó ce Ablaxámu kpó Izáki kpó sín nyĭkɔ ní nɔ yĕ jí. yĕ ní sukpɔ bó gba kpé ayĭkúngban ɔ téntin." (wemafo 15-16)

Xósin: Jakɔbu (Izlayeli) xo ɖe ɖó vĭ tɔn Jozefu kpo vĭvú tɔn Eflayímu kpo Manasée kpo jí. "Wensagun" e ɖò fí é we nyí "wensagun Mawu tɔn" e ɖò (f) aga é, bɔ è sɔ ε jlé dó Mawu ɖesu wu, ene wu ɔ, é nyí meɖé ɖò Mawu nyínyí ɔ mɛ.

(h) Tíntɔn 3:1-22 . : "Bɔ .wensagun Jehovah tɔn é tɔn dó jĭ tɔn [Mɔyizi] ɖo myɔ ɖé mɛ ɖo atín ɖé mɛ, bɔ é kpɔn, bó mɔ atín ɔ ɖo myɔ jí, bɔ atín ɔ ɖo fyɔ we ă. Éné ɔ, Mɔyizi ɖɔ: "Un ná yi kpɔn nŭ baɖabaɖa éné e wú zungodwe ɔ má fyɔ ă é." Ée Mawu Mavɔmavɔ mɔ ɖɔ Mɔyizi jăwe bó ná kpɔn nŭ e ɖo jije we é ɔ, é nɔ zungodwe ɔ mɛ, bó ylɛ ɖɔ: "Mɔyizi, Mɔyizi!" Bɔ é ɖɔ: "Nye ɖíe ... É lé ɖɔ: 'Nye we nyí Mawu tɔgbó towe tɔn, Mawu Ablaxámu tɔn, Mawu Izáki tɔn, Mawu Jakɔbu tɔn. Bɔ Mɔyizi sɔ nŭ tɔn hwlá ."

nuku min; dɔ́ é dɔ́ xesi dɔ́ wɛ bó ná kpón Mawu. Bɔ́ Mawu Mavɔ́mavɔ́ dɔ́: "Un mɔ́ ya e dó wɛ togun ce dɛ dɔ́ Ejípu ɔ́ ganjí .," kpo nú dɛvo le kpo (wemafɔ́ 2-7a)

Xósin: "Wensagun Mawu Mavɔ́mavɔ́ tɔ́n", "Mawu Mavɔ́mavɔ́" kpódó "Mawu" kpó ɔ́, è jílé dó yě wú dɔ́ akpáxwé élé mɛ.

(Un)Tíntón 13: 21-22 : "KpóJehovah é nɔ́ nukɔ́n nú ye [Izlayeli-ví le dɔ́ tomeyiyi yetɔ́n sín Ejípu bo xwè Kanáa tò ɔ́ mɛ] dɔ́ kéze dɔ́ akpókpó dɛ mɛ, bo nɔ́ xlé ali ye dɔ́ ali ɔ́ jí, bo zǎnme ɔ́, é nɔ́ dɔ́ myɔ́ dɛ mɛ, bo nɔ́ kón ye; Akpókpó dɔ́xó ɔ́ kpó myɔ́ dɔ́xó dɔ́xó ɔ́ kpó nɔ́ gosín togun ɔ́ nukɔ́n zǎnme ǎ:"

(j)Tíntón 23:20-23 . : "Nyɛ [Mawu Mavɔ́mavɔ́] ná sé wensagun ce dó nukɔ́n mitɔ́n, bó ná nya xɛ dɔ́ mi jí dɔ́ alixo, bó ná kplá mi yi fí e un bló d'ayí nú mi é. Mi cɔ́ midée dɔ́ nukɔ́n tɔ́n, mi dótó xó tɔ́n; ma dó xomesín n'i ó; dɔ́ é ná sɔ́ hwe e mi hu léɛ ke mi ǎ, dɔ́ nyíɔ́ ce dɔ́ jí tɔ́n. Lo ɔ́, ényí a ná se xó tɔ́n nǔgbó, bó bló nú e un dɔ́ nú we ɔ́ bɔ́; éné ɔ́, un ná húzú kentɔ́ towe léɛ sín kentɔ́, un ná nyí kentɔ́ nú mɛ e gbé wǎn nú we léɛ. Dó wensagun ce ná nɔ́ nukɔ́n towe."

Nú e è dɔ́ dó Tíntón 32 -33 jí é:

Ee hwɛhuhu sín nú dɛ je dɔ́ Sinayíi Só ɔ́ jí dɔ́ Kanáa sín ali jí gudo é ɔ́ (Tíntón 32-33), Mawu dɔ́n tó nú Izlayeli syensyen bo dó axónu dɔ́ emi na sú kún dó nú ye, bo na sɔ́ akɔ́ta dɔ́xó dɛ dɔ́ Mɔ́yízi tenmɛ. Mɔ́yízi savo nú Mawu bo Mawu yí gbe dɔ́ é mí ná jó yě dó bo yě ná nɔ́ gbɛ, bó ná yi Kanáa, bó ná d'akpá dɔ́ é mí ná sé "wensagun ce" dó nukɔ́n yětɔ́n, bó ná nya mɛ e dɔ́ to ɔ́ mɛ léɛ (Tíntón 32:34) amɔ́, é ná dɔ́ nú yě je nukɔ́n dɔ́: "Un ná yi tɛntin mitɔ́n ǎ, dɔ́ mi nyí togun dɛ bo kɔ́ tɔ́n syen, bó ná sú kún dó nú mi ǎ." (Tíntón 33:3b)

"Ée togun ɔ́ se nú baɔ́baɔ́a éné léɛ ɔ́, .wɛn [33:1-3 tɔ́n], .yě dɔ́ aluwe mɛ, bo mɛ dɛbũ sɔ́ dó acɔ́ n'i ǎ. Mawu Mavɔ́mavɔ́ dɔ́ nú Mɔ́yízi dɔ́ é ní dɔ́ nú Izlayéli ví léɛ dɔ́: 'Togun tlítlí wɛ mi nyí; ényí un yi tɛntin mitɔ́n nú cɛju dɔ́kpó ɔ́, un ná sú kún mitɔ́n dó; enɛ wu ɔ́. din ɔ́, dɛ acɔ́ towe léɛ síin, bónú má tunwun nú e un ná wa nú we é.'Ye nɔ́ aluwe mɛ, bo nɔ́ dɛ acónú yetɔ́n le sín yedée jí, bo sɔ́ nɔ́ dó ye gbɛdɛ ǎ, bo Mawu ka nɔ́ "dɔ́" ye ǎ. É lé léɔ́ nú é dɛé, bó d'akpá nú Mɔ́yízi dɔ́: "Nyɛ ce ná xwedó we, bo un ná ná gbɔ́je we." Mɔ́yízi yí gbe n'i dɔ́: "Ényí hwi dɛsúnɔ́ ma xwedó mì ǎ hǔn, ma kplá mǐ sín fí ó." Bɔ́ é byɔ́ dɔ́ Mawu ní dɛ susu tɔ́n xlé emi, bó ná dó dɛ xlé dɔ́ é mí kpódó togun ɔ́ kpó mɔ́ fénú dɔ́ nukún tɔ́n mɛ, bó ná dó finé tɔ́n dɔ́ tomeyiyi yětɔ́n mɛ. Dò xósin ɔ́ mɛ ɔ́, Mawu bló bo Mɔ́yízi byɔ́ sɔ́ dɛ sín dogbó mɛ hwenu e susu tɔ́n dɔ́ yiyi wɛ é, bo enɛ gudo ɔ́, é na mɔ́ gudo tɔ́n, amɔ́, é na mɔ́ nukúnme tɔ́n ǎ. (33:4-23)

Ɖi xó e bo d'ewu é ɔ́, mǐ d'ayi wu dɔ́ wema Sɛnflínme tɔ́n mɛ dɔ́ ee Izlayeli-ví le wá Judéen Tɔ́do ɔ́ sín zǎnzǎnhweji dɔ́ xwè 40 mɔ́ gudo é ɔ́, Mɔ́yízi dɔ́ xó e é dɔ́ cobo kú é kpo hwenu e Jozuwée kplá ye yí zǎnzǎnhweji bo gbɔ́n Judéen tò ɔ́ jí bo byɔ́ Kanáa é kpo mɛ ɔ́, é dɔ́ nú nukúnɔ́je vovo e je dɔ́ ali ɔ́ jí le é, bo xlé lee Jehovah ma ko dɛ ye bɔ́ xlé ǎ gbɔ́n é. hwɛdɔ́dɔ́ tɔ́n hwɛdɛlɛnu hwɛdɛlɛnu kpo tó dɔ́nnúme tɔ́n kpo .

ye dọ ali vovo nu. Bọ dọ 1:32-33 me s, Mọyizi dọ lẹ e é dọ nú yě dọ Kadéci-Baanéya gbọn s dọ we dọ: "Mawu Mavomavọ, Mawu mitọn ... je nukọn nú mi dọ ali jí, bó ba fí e mi ná dọ goxo mitọn lée dọ é nú mi, bó ná dọ myọ me zänme, bó ná xlé mi ali e jí mi ná gbọn é, bó dọ akpókọpọ me, bó ná xlé mi ali e jí mi ná gbọn é, bó ná dọ nũ e Mawu dọ d'ayí é dẹsú dọ Sinai (bo lẹ dẹxlé dọ nũ e mĩ gbéjé kpón dọ aga dọ Tíntón 32-33 jí é sọgbẹ). Amọ, jijime mexomọ le fón gũ dọ Kadeci, dọ dogbó Kanáa tọn kpá kaka bọ Mawu dọn tó nú ye bo sọ Kanáa byọbyọ dọ te kaka je xwè 40 gudo hwenu e ye gosin Ejipu é, hwenu e gũfọntọ le bí na ko kú dọ gbetótlọ me é.

Fífó Xóḡḡḡḡḡḡ Dó Tíntón 32-33 jí

(k) Hwenu e Izlayéli dọ gọnu dọ Mọwabu sín tọdo me dọ Judéen tọ s sín zänzänhwe jí, bó kpan nukọn Jeliko s, "wensagun Mawu Mavomavọ tọn" d'ab dọ gbeyídọ nukúnkénno Baláamu glón ali nú Izlayéli ví lée nú axósú Mọwabu tọn Balaki. (Kénsísís 22:22-38) Bọ dọ wemafọ 35-38 me s, é cí dọ è s "wensagun Mawu Mavomavọ tọn" kpo "Mawu" kpo jlé dọ yedéé wu dọhun.

(l) Dọ .Izlayéli é je Kanáa, "wensagun Mawu Mavomavọ tọn" nọ tón dọ me vovo le jí sín hwedenu je hwedenu nú linlin bunọ dẹ le:

a) Izlayéli ví lée dọ Bokímu, bó ná dọ gbé nũ nú yě, dọ yě ma nya Kanáanu lée lẹ e è dẹ gbe nú yě gbọn é ă wú – bó ná dẹ xlé dọ é mí we dẹ yě tón sín Ejipu. (Hwedọtọ le 2:1-5)

b) yiJedenyọ dọ Ọfla, bo na sọ e bonu é na hwlen Izlayeli sín yadonume Madiáni ví le tọn me – bo è tuùn i dọ é nyí Jehovah. (Hwedọtọ le 6"11-14)

c) nú .asi Manọwaxi tọn, bọ dọ nukọnme s, .Manọwaxi , bó ná dọ d'ayí dọ yě ná nyí mejitọ Sanmusọn tọn – bo yě wá mọ nũ je wú dọ é mí mọ Mawu. (Hwedọtọ le 13:2-25)

d) yiDavidi dọ fí e è nọ fún nũkún dẹ dọ Alauna é, hwenu e é dọ azọn ọxó e Davidi sọ togun sọn kén dọ ahwan me, bọ Mawu ma na gbè e ă é dọn wá é te gudo é, bọ fine we Davidi dọ hwe tọn n'í dẹ. (2 Samuweli 24:15-17; kpón 1 Tan 21:18-27)

e) yiElíi , dọ gbetótlọ me dọ toflogbé Bẹe-Ceba tọn hwenu e é dọ hinhọn nú Jezabeli nyanya sọ yi Hólebu we dọ Izleyeli, hwenu e é hu gbeyídọ adingbannọ dẹdẹ é nọ gudo nú le é gudo é. (1 Axọsu le 19:1-8)

f) yiElíi é lévo wá dọ nukọnme, bo dọ xó dọ azọ e è sédọ axọsu Akaziasi dọ Samalíi é wu, dọ é dọ nũ ba we dọ Baalu-Zebubu, vodun Eklọni tọn s gón. (2 Axọsu le 1:1-16)

g) yiahwankpá Asilínu lée tọn dọ Jeluzalemú sín kóxota tlob, bo na dọ dọ toxo s jí, bo na hwlen toxo s gán sín ahwan e è na tón ahwan e é kpo nũ e è na sọ kún dọ na é kpo sí. (2 Axọsu le 19:35-36)

h) é gbeyidɔ ɔ .Zakalíi , dò kannumɔgbenu Judáa tɔn sín vivɔnu dò Babilɔnu, bo na dó ɔ nũ ene n'i, lobo na lé bló bo é na tuùn nũ e jexa le é, lee è ɔ gbɔn dò wemata ayizén nukɔntɔn Zakalíi Wema ɔ tɔn me é. È nɔ yló e ɔ "wensagun e ɔ xó xá mì é" kpo "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn" kpo. (gudo tɔn ɔ dò 1:11, 12: 3:1, 5, 6 me)

Xósin: Hwenu e (4) je (8) ma sɔ xlé "wensagun Jehovah tɔn" lee é ko nyí gbɔn dò xógbe e è ko ɔ d'ayí le é me ä é ɔ, nũ debũ dò xógbe e lelé dó ye le é me bo na gbé ɔ ye ni ma ɔ xó dó Mawu nyínyi ɔ sín hagbɛ dé jí mɔ'ó, é nyó hú wensagun e è dá bo Jehovah sédó é dé ä. Bo nũ ɔokpó ɔ we é nyí nú wemafo atɔn e kpo léé, bó ɔ xó dó "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn" wú, bó ma ɔ xó dó sinsenzó hwenu dé wú ä – é we nyí ðehan 34:7; 35:5,6 – lo ɔ, yé dó ná ɔ xó dó azɔ'e yé wa nú me mímé Mawu tɔn léé wú, lé e me dè léé nó wa gbɔn é.

Nũ e è mɔ dò Alenuwema Yɔyɔ'ɔ me le é

Hwenu e é dò xó ɔ dó Mɔyizi wu we é ɔ, Mesédó 7:30-32 ɔ: "Xwè kandé gudo ɔ, wensagun dé tɔn dó jí tɔn dò gbetótló Sinayíi só ɔ tɔn me, dò zò e dò zunkan me é me. ...: bo hwenu e é sekpɔ bo na kpón é ɔ, gbè dé tɔn bo ɔ: "Nyé we nyí Mawu Jakɔbu tɔn, Mawu tógbó towe tɔn. Bo 7:38 ɔ, "Me éné ɔ we ɔ agun ɔ me (agun ɔ) ɔ gbetótló me, kpódó wensagun e ɔ xó n'i ɔ Sinayíi só ɔ jí é kpó, kpódó tógbó mĩtɔn léé kpó" – è tinme ɔ Pantateuque me ɔ é nyí "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn" bo è dè xlé ɔ é nyí Jehovah, é we nyí ɔ é nyí medé ɔ Mawu nyínyi ɔ me. Amɔ, wemafo ene le e dò Mesédó me le é xlé ɔ wensagun ene we nyí me ɔokpo ɔ dò ninɔme ene le bí me.

Ene gudo ɔ, mĩ dó 1 Kɔlentinu le 10:1-4, bo ɔ: "Nɔví ce le, un jló ɔ mi ni tuùn ɔ tógbó mĩtɔn le bí we nɔ akpókɔpɔ ɔ gló, bo gbɔn xù ɔ jí, bo ye bí we le yehwesin nú Mɔyizi dò akpókɔpɔ ɔ me, bo lé ɔ dò xù ɔ jí, bo ɔ nũduɔ gbigbɔ tɔn ɔokpo ɔ; ahan gbigbɔ tɔn [sin e è nɔ mɔ dò só e dò Holɛbu kpo Kadeci-Baanɛa kpo é me é], dó ye nɔ nu sin e dò só gbigbɔ tɔn e xwedó ye é me, bo só ɔ we nyí Klisu."

Nũ e me ahan ene gosin tawun é we nyí Yehwe dé, é nyí só agbaza tɔn e me é nɔ sà sín é ä. Me ene ɔ we nyi "Klisu," "só gbigbɔ tɔn." BO "É XWE YE." Ene dó na xlé ɔ é we nyí hagbɛ Mawu-nyinyi e xwedó Izlayeli sín Ejipu kaka yì Kanáa é, bo kpó dò sinsenzó nùjiwũ tɔn wà we dò hwenu vovo le nu dò Kanáa tò ɔ me lɔmɔ, bo lé nyí me e tɔn dó tógbó yetɔn nukɔntɔn le, Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo jí é, lee è ko ɔ gbɔn dò aga sín bíbɛme é. Loɔ, hwenu e é "huzu gbetó, bo nɔ mĩ me ... ɔi ... Vĩ ɔokpo géé e é jì dò Tó ɔ gón é ɔhun" (Jaan 1:14) ɔ, wensagun Mawu tɔn e nɔ wà sinsenzó dò hwenu vovo le nu le é kpó dò fine, amɔ, ye me dè nɔ yló ɔ "wensagun Aklunɔ tɔn" alö "Mawu tɔn" ä, bo éye, bo é cí ɔ éɔokponɔ we è ko yló.

Xósin: È nyló Izlayeli-ví le dó Mɔyizi me, é nyí hwɛngán agbaza tɔn dé sín kannumɔgbenu Ejipu tɔn me. È nyló Klisanwun le dó hun Klisu tɔn me, ene we nyí hwɛngán gbigbɔ tɔn e ye gosin kannumɔgbenu hwɛhuhu tɔn é.

Wensagun le dɔ Bībɛ́mɛ

Xókwin "wensagun" ɔ, è na lile dó xókwin Ebléegbe tɔn me hwehwe .malak kpo xókwin Glekigbe tɔn ɔ kpo .ajelosu – ye me wè le bɛ́ sín tinme we nyí mesédó alɔ́ mesédó.

Wensagun le (dò lee è na zán xókwin ene gbɔn hugã́n é me) kpo awovi le kpo nyí nũdídó gbigbɔ tɔn le. Ye dɔ agbaza agbaza tɔn gbetɔ́ le dɔhun ă, é dɔ mɔ́ cɔ́, wensagun le ko tɔ́n dɔ gbetɔ́ sín agbaza me hwedelenu bɔ é cí dɔ awovi dé le dɔ linlin e na yí wã́n nú agbaza gbetɔ́ tɔn alɔ́ yí wã́n na tawun é dɔhun.

Wensagun dagbe léé kpódó wensagun e j'ayí léé kpó tɛ́in – wensagun Mawu tɔn léé kpódó Satáan tɔn léé kpó. Nũdɔgbe gbigbɔ tɔn dɛvo le lé tɛ́in bɔ è na yɔ́ ye dɔ awovi bɔ ye dɔ Satáan sín ace glɔ́. Azɔ́n gegě we è dɔ xó dó wensagun le wu dɔ Biblu me. È lé yɔ́ awovi le dɔ "awovi," "ye nyanya" kpo "ye nyanya" kpo.

Wensagun le sín Acekpikpa

Đò nũmimɔ́ e é na hwenu e é dɔ tɔ́tentinto Patimɔ́si tɔn me é me ɔ, Jaan wlan dɔ: "Un na wensagun tenwe e dɔ te dɔ Mawu nukɔ́n le é" (Nũdɛxlémɛ 8:2) – bɔ me gegě na kpɔ́n ye dó na "wensagun dɔ́xó le," é dɔ mɔ́ cɔ́, Nũwlanwlan Mímé ɔ dɔ xó ene cédcédcé ă. É dɔ mɔ́ cɔ́, Biblu Cambridge tɔn e è wlan dó Biblu Glensigbe tɔn yɔ́yɔ́ ɔ jí é (1965) dɔ "Xókwin e è sɔ́ dɔ te é xlé dɔ mɛ́ dɔ na kpɔ́n me ene le dó na wensagun dɔ́xó tenwe le; ye we nyí Gabliyeli (ee dɔ dɔ Luki 1:19 me dɔ, 'Un dɔ te dɔ Mawu nukɔ́n'), Miceli, Rafayeli, Uriyeli, Ragweli, Saramiel men= Remiel men= 6:11] Nyikɔ́ e è na dɔ Henɔ́ci 20 me le é ne.wema adingbannɔ́]. Miceli kpo Gabliyeli kpo kedɛ we è yɔ́ dɔ Biblu me. Rafayeli nyí dɔkpo dɔ me taji e dɔ wema Tobit tɔn me le é me (dɔ Apocryphe me) bɔ é dɔ, "Nyɛ we nyí Rafayeli, wensagun mímé tenwe le dɔkpo, bɔ ... na byɔ́ me mímé ɔ sín susu nukɔ́n." (12:15)

Xósin: "Pseudepigraphé" ɔ, wema alɔ́ wema e me e è dɔ dɔ é we wlan é ma nyí me e wlan nũgbo ɔ é ă é we. Nũwlanwlan Jwifu le tɔn e è dɔ dɔ ye bésín xwè 150 J.H.M.

Xósin: Amɔ́, te ninɔ́ dɔ Mawu nukɔ́n sixu nyí nũ e sín hudo è dɔ bo na sɔ́ wensagun dé dó dɔ wensagun dɔ́xó dé alɔ́ tuùn i dɔ é nyí mɔ́ é kedɛ ă. Đó Jezu dɔ: "Mi ma gbé wã́n nú yɔ́kpɔ́nu ene le dɔkpo [nũdítɔ́ mɛ́déesíhwetɔ́ ene le e dɔ édcé me le é, vs.3-6] ó, dɔ un dɔ dídɔ nú mi we dɔ wensagun yetɔ́n le na dɔ Tɔ́ ce e dɔ séxwé é sín nukúnme hwebɛ́nu dɔ séxwé" (Matie 18:10). Bɔ Gabliyéli dɔ: "Un ... dɔ te dɔ Mawu nukɔ́n" (Luki 1:19); é dɔ mɔ́ cɔ́, wema Mawuxówéma léé yɔ́ é dɔ "wensagun dɔ́xó" ă, é dɔ mɔ́ cɔ́, wema pseudepigraphique Henɔ́ci tɔn ɔ́ dɔ mɔ́.

É cí dɔ tenme dé dɔ wensagun le tentin gbɔn xókwin "wensagun dɔ́xó" e tinme tɔn nyí wensagun dɔ́xó hugã́n ɔ é zinzan cédcédcé gblame, bɔ é tɔ́n azɔ́n wè dɔ Alexwíí Yɔ́yɔ́ me. Fí dɔkpo we nyí 1 Tesalonikinu le 4:16, 17 .

fí e è dè xókwín e è nɔ zán dò liledógbedevome me é sín wema Glekigbe tɔn me é, bɔ mɔ́ me ɔ, è sixu mɔ nukúnnú je me dɔ é nyí "wensagun dɔxó dé," bɔ ene wu ɔ, è na ten wensagun dɔxó le sín gběta dé. Amɔ́, é lé tɔn dò Judi 9 me, fí e .Miceli è nɔ yɔ e dɔ "kpò wensagun dɔxó ɔ," cí dɔ é dò dɔdɔ we dɔ édɔkponɔ we nyí mɔ́ dɔhun, é dò mɔ́ cò, Judi tuùn wema Henɔci tɔn e è wlan dó xógbe adingban tɔn le me é ganji.

Amɔ́, xókwín "wensagun dɔxó" ɔ kedɛ we mĩ nɔ zán dò wemafɔ le me ă, bo na dó xlé ten e me è dè dò wensagun le tentin é. Amɔ́, we devo le jen mĩ na dɔ xó dó dò fí elɔ.

(a) Dò 2 Piyé 2:4 kpo Judi 6 kpo me ɔ, è dɔ xó dó wensagun dèdèe hu hwe le é wu, bɔ Judi lévɔ dɔ dɔ ye "hen acekpikpa yedɛsunɔ tɔn dó te ă, loɔ, ye jó fí e ye nɔ nɔ é dó." Nù élé nɔ xlé tenme kpo azɔ e è sɔ d'así nú me dò fí kpo azɔ tawun tawun dé le kpo me é kpo bĩ we.

Xósin: Nũ e è "dó linlin na" é dé nyí tinme medɛsunɔ tɔn.

(b) Gó na ɔ, 1 Piyé 3:22 dɔ xó dó Jezu Klisu e dò dɔsixwé nú Mawu é wu, bo yì jixwé; wensagun le kpo acekpikpa le kpo kpodo hlɔnhlɔn le kpo dò ace tɔn gló." É sixu ko nyí dɔ "acekpikpa le" kpo "hlɔnhlɔn le" kpo dò xó dɔ dó wensagun le sín gběta e dó azɔ bunɔ dé le é wu we hú nũdɔdó e è dá bɔ ye ma nyí wensagun ă le é wu ă – lee é nyí gbɔn dò Filipunu le 1:1 me é ɔ, mĩ mɔ dɔ wema ɔ dó na sédó bishops dò Philippi le me dɔ "all the Christ . diakɔnu le" – é we nyí dɔ "yehwenɔgán le " bɔ "deacons" le nyí "me mímé" ă, loɔ, me mímé we ye nyí bɔ azɔ bunɔ dé le dò ye sí bɔ è sɔ d'así nú ye.

Xósin: Dò kpaa me ɔ, liledogbedevome Biblu tɔn e bɔ d'ewu le é nɔ dó nukúnkpénuwutú dé, é nɔ nyí "bishop" ă. Hwenu e è lile Biblu King James tɔn dó gbè devo me é ɔ, Sinsɛn Angleterre tɔn dó tenme alò azɔɔsa Bispo tɔn. Dó Axɔsu Jaki we nyí gǎn nú Sinsɛn Angleterre tɔn wutu ɔ, é dɛgbe dɔ è ni bló bɔ Biblu Axɔsu Jaki tɔn ɔ na sɔgbe xá nũkplɔnme kpo nũwiwa sinsɛn Angleterre tɔn tɔn le kpo. È dɔ xó dó xókwín yehwenɔgán ɔ jí dò 1914 me. Axɔsu duto E È Ma Dó Alɔ Gbɔn Ă É , Bble Way Wema dɛtɔn.

(1) CELUBIME (dò gegè me ɔ, celubéen we). Me ene le we nyí me nukɔntɔn e è dɔ xó yetɔn le é, bɔ é cí dɔ ye dò me e dò ten nukúndɛji hugǎn le me le é me dɔhun.

(a) Adamu kpo Evu kpo hu hwe bɔ è nya ye sín Edeni me gudo é. Mawu "sé Celubéen léé dó jikpá Edeni tɔn sín zǎnzǎnhwe jí, kpódó hwĩ e nɔ kón kón ɔ kpó, bó ná dó cɔ ali e yi atín gbɛ tɔn ɔ kɔn é" (Bĩbɛme 3:24). Amɔ́, è dɔ xó dó celubéen le wu dò fí ă.

(b) "Celubɛn" we e è sɔ siká dó bló ná, bó dɔ te dɔ akɔjijegbá ɔ sín vivɔnu we léé jí dɔ Goxɔ ɔ sín Ten Mímé Bĩ ɔ me, bɔ Mawu zón Mɔyízi dɔ é ní gbá dɔ Sinayíi Só ɔ jí hwenu e Izlayéli gán sín kannumɔgbenu Ejípunu léé tɔn me é. Fíné we Mawu d'akpá dɔ é mí ná kpé Mɔyízi dɛ, bó ná dɔ xó xá e sín nusú ɔ jí, sín wensagun we e dɔ akɔjijegbá ɔ jí léé téntin.

é we nyí dɔ "celuben" le nyí dɔkpo dɔ nǔdídó e è dɔ le é sín tuto dɔxó hugǎn le me. (Tíntón 25:18-22; 37:7-9; Kénsísó 7:89).

(c) Nukɔnme hwenu e è vó Sinsenɔ Salomó tɔn gbá bo na dɔ dɔ Goxɔ ɔ é ɔ, è sɔ "celuben" sín dɔde wè dɔ "oracle" ɔ me (é sɔgbe xá Ten Mímé Bǐ e dɔ Goxɔ ɔ me é) bonu ye na sɔgbe xá dǔdee dɔ Goxɔ ɔ me le é, é nyó wà ɔ, ye dɔxó bo dɔ ten dɔvo me. Dǔ e dɔ "xwé" ɔ sín dǔ lée bǐ jí ɔ, è té "celubéen" sín dɔde lée dɔ yě jí, bo è té dɔkétín lée dɔ dɔ yǔdée jí, dɔ xome kpódó kóxota kpó, mǔ dɔkpó ɔ, hɔntogbó ɔ kpódó hɔntogbó tɔn kpó lɔmǔ dɔ.

(d) Hwenu e Judáa wí kannumɔgbenu dɔ Babilɔnu é, kpo Kebáa tɔsisa ɔ kpá kpo ɔ, "jinukúnsin hun" nú gbeyidɔ Ezekiyeli, bo é "mɔ nǔmimɔ Mawu tɔn le," bo nukɔntɔn ɔ xlé "nǔ e cí .nǔdɔgbe ene ." dɔ tɔsisa ɔ kpá (Ezekiyeli 1:1-28), bo è wá tuùn dɔ é nyí "kelubinu" (10:1-22); bo dɔ nǔmimɔ e bo d'ewu é dé me ɔ, è vó templi dé blódó (40:1-47:5), è sɔ "kelubimu" le dɔ cyɔn dǔ tɔn le kpo hɔn tɔn le kpo jí, bo dɔkpedɔkpe le dɔ dɔdɔ we (41:18-5). – é lé gbɔn vo kpedé.

(e) Fí dɔkpó géé e è dɔ xó dɔ "celubéen" wú dɔ Alesándlu Yǔy ɔ me ɔ we nyí dɔ Eblée lée 9:5 me fí e è dɔ xó dɔ "celubéen susu tɔn e cyɔn nǔblawukúnúme sín xɔ ɔ jí" dɔ templi ayikúngban jí tɔn ɔ me é.

Dɔ xó dɔ nǔdɔgbe ene jí:

Nǔdídó gbɔde ene e Ezekiyeli dɔ le é dɔkpo dɔkpo "dɔ gbetɔ sín dɔde," é nyó wà ɔ, dɔkpo dɔkpo dɔ nukúnme ene kpo awa ene kpo, bo afɔkpo yetɔn le "cí nyibúví sín afɔkpo dɔhun" bo "nɔ kón ganɔ e è kón é dɔhun." Ye lé dɔ "gbetɔ sín alɔ dɔ awa yetɔn le glɔ dɔ akpá ene le xwé." "Nukúnme yǔtɔn lée sín dɔde ɔ, yě dɔ gbetɔ nukúnme; bo yě me ene lée dɔ kinikini sín nukúnme dɔ dísíxwé; ... nyibú sín nukúnme dɔ amyɔxwé; ... hǔn sín nukúnme (e kpan nukɔn gbetɔ sín nukúnme)." (1:4-9)

"Nǔdɔgbe gbɔde le sín dɔde [é ma nyí mǔǎ ɔ]. Ye cí myɔ e dɔ jiji we é dɔhun, zɔgbén le dɔhun: myɔ ɔ nɔ yǐ jǐ bo nɔ wá dɔ dɔ nǔdɔgbe le tentin; bo myɔ ɔ nɔ kón, bo jǐnukúnsin nɔ tón sín myɔ ɔ me. Nǔdɔgbe gbɔde le nɔ kón dɔ weziza dé dɔhun." (1:10-14)

Dɔ "nǔdɔgbe" e dɔ nǔmimɔ nukɔntɔn Ezekiyeli tɔn me le é dɔkpo dɔkpo kpá ɔ, é mɔ kekeví e nɔ ba na tuùn nǔ é dé ("é cí beril dɔhun [ene wu ɔ, é dɔ sinme amamú-blɔdɔ]" bo lé "cí kekeví dé dɔ kekeví dé me") dɔ ayikúngban jí nú nukúnme yetɔn ene le dɔkpo dɔkpo. Bo "kekeví lée sín kólu lée "dɔ jǐ, bó dɔ xesi; bo ... nukún le gɔ lélé dɔ." Nú nǔdɔgbe le dɔ yiye we ɔ, kekeví le nɔ dɔ yiye we xá ye; bo enyi è sɔ ye sín ayikúngban jí ɔ, kekeví le nɔ yǐ jǐ – dɔ "gbigbɔ [alǔ, .gbɛ] nǔdɔgbe ɔ tɔn dɔ "kekeví le" me. (1:15-21)

Fífó xósin dɔ nǔdɔgbe ene jí .

(2) SERAPHIM (pluriel de "seraph") - tinme tɔn tɔɔ wɛ nyí mɛ e nɔ cí myɔ ɔɔhun lɛ é, bɔ ɔò nukúnme ɔ, ye sixu ko cí "celubim" e Ezekiyeli mɔ lɛ é ɔɔhun ɔó bã ɔé mɛ – é wɛ nyí ɔɔ, "myɔ e ɔò jji wɛ é ɔɔhun," alɔ vlafo é sixu ko cí j̄nukúnsin ɔɔhun.

Xósin: Wemafo ɔokpo géé mɛ wɛ è ɔɔ xó ɔó Selafimu lɛ wu ɔé- é tinme n̄mimɔ jiwũ e Ezayíi mɔ ɔó susu Jehovah tɔn wu hwenu e è yɔ ɛ ɔɔ é ni wá nyí gbeyiɔɔzɔ é, bɔ "selafimu lɛ" nyí akpáxwé Jehovah tɔn sín hɔnme tɔn.

"Xwe e mɛ axósú Oziyási kú ɔ, un mɔ Aklúnɔ ɔɔ axósúzinkpo ɔé jí, bɔ é yi j̄i, bɔ avɔ tɔn gó sinsɛnɔ ɔ mɛ. Selafimu lɛé ɔɔ te ɔɔ j̄i tɔn: mɛ ɔokpó ɔokpó ɔó awa ayizén; é sɔ wɛ ɔó cyɔn nukúnme tɔn jí, bó sɔ wɛ ɔó cyɔn afo tɔn jí, bɔ mɛ ɔévo j'ayí bo j'ayí. "Mímé, Mímé wɛ Mawu Mavɔmavɔ N̄b̄iwúkpétɔ ɔ nyí; susu tɔn gó ayíkúngban ɔ jí. Mɛ e ɔɔ xó sú wɛ ɔó sín ɔó ɔé sísɔ, bɔ azizɔ gó xɔ ɔ mɛ. Éné ɔ, un ɔɔ: "Heelú mi! ɔó un ko kú; ɔó nuvínu ce blíblí wɛ un nyí, bɔ un ɔɔ togun e mɛ nublíblí ɔé é t̄ɛntin, ɔó nukún ce mɔ axósú Mawu Mavɔmavɔ N̄b̄iwúkpétɔ ɔ."

"Éné ɔ gúdo ɔ, selafímu lɛé ɔokpó zɔn bó wá gɔn ce, bó hen akán e é sɔ sín v̄šákpe ɔ jí é kpóɔó hwí kpó, bó ɔ'alo nu ce wú, bó ɔɔ: 'Kpón, n̄ éné ɔ ɔ'alo nu towe wú, bɔ è ɔɔ hwe towe s̄in, bɔ è sɔ hwe towe ke wɛ." (Ezayíi 6:1-7)

Amɔ, ɔó fí ɔ, m̄i ɔó tinme ɔébũ ze lee ye mɛ ɔokpo ɔokpo ɔó awa (ayizén ɔó ye mɛ, bɔ wè ɔó ye mɛ bo nɔ zɔn é), afo, nukúnme, alɔ (é sixu ko nyí wè), bo sixu ɔɔ xó é wu.

(3) N̄ŪŪIŪŪŪ ĐÁN Lɛ. N̄ éné lɛé wɛ m̄i ɔó ɔó Alesándlu Ȳȳɔ ɔ mɛ, ɔó N̄ŪŪexlɛmɛ w̄ema ɔ mɛ, ɔó n̄mimɔ e Jaan mɔ ɔó axósúzinkpo xɔ e mɛ wɛké ɔ ɔɔ ɔó séxwé é mɛ. Ye mɛ ene wɛ, bo ɔi wensagun lɛ kpo selafímu e ɔó Alexwíí Xóxó ɔ mɛ lɛ é kpo ɔó ali ɔé lɛ nu. Ye "gɔ nukúnme ɔó nukɔn kpo gudo kpo," bo ɔó" axɔsuzinkpo ɔ tentin, bo lɛl̄ɔ ɔó axɔsuzinkpo ɔ" – vlafo ɔokpo ɔó axɔsuzinkpo ɔ ɔesu sín akpá wè lɛ bí xwé, bo ɔó axɔsuzinkpo ɔ sín akpáxwé e è sɔ ɔó j̄i é sín akpá wè lɛ bí xwé. "N̄ŪŪíŪŪŪ nukɔntɔn ɔ cí kinikini ɔɔhun, bɔ n̄ŪŪíŪŪŪ wegú ɔ cí nyibúví ɔɔhun, bɔ n̄ŪŪíŪŪŪ atɔngó ɔ ɔó nukúnme gbɛtɔ tɔn ɔɔhun, bɔ n̄ŪŪíŪŪŪ enegó ɔ cí h̄on e ɔɔ zɔnlin ɔi wɛ é ɔɔhun. N̄ŪŪíŪŪŪ ene lɛé ɔokpó ɔokpó ɔó awa ayizén, bɔ nukún ȳɛtɔn gó fí bí, bó ɔó xó sú wɛ z̄anme, Aklúnɔ mímé, kéze, bó ɔó gbɔje ɔébũ ă; N̄b̄iwúkpétɔ e ko tíin ɔ'ayí, bó ɔó din, bó ná wá é." (N̄ŪŪexlɛmɛ 4:6a-8)

(4) M̄ZO Lɛ. "Axɔsuzinkpo ko-nukún-ene [e ɔó ace tɔn glɔ] lɛl̄ɔ ɔó axɔsuzinkpo ɔ [é cí ɔɔ ye lɛl̄ɔ ɔó 'n̄ŪŪogbe' ene lɛ, gó nú 'axɔsuzinkpo' taji lɛ kpo mɛ e ɔó ye jí é kpo]: bɔ un mɔ mexo ko-ene ɔó axɔsuzinkpo lɛ jí, bo ɔó awu wewé, bo ɔó axɔsugbakún siká tɔn lɛ ɔó ta yetɔn lɛ jí." (N̄ŪŪexlɛmɛ 4:4) È lin ɔɔ gbɛtɔ wɛ mɛ ene lɛ cí.

Hwehwe ɔ, "n̄ŪŪògbɛ lɛ" kpo "mexo lɛ kpo: nɔ wá n̄ŪŪ ɔó kpó. ɔi kpóndéwú ɔ,

(a) Hwenu e nŭdogbe le dŏ Mawu sèn we é ɔ, mexo le no gŏ nú ye. (Nŭdexléme 4:9-11)

(b) Hwenu e Lengbɔví ɔ du d'é jí bó hun wema e me wuntun ténwe léé de é ɔ, "nŭdogbe ene léé kpódó mexó ko-nukún-ene léé kpó je kpo dŏ Lengbɔví ɔ nukɔn ... Bɔ yě ji han yɔyɔ d'é bó dŏ: A jexa" etc. (Nŭdexléme 5:8-10)

(c) Hwenu e wensagun afatón mɔkpan kpo nŭdíqó le bí kpo dŏ kpó bo dŏ sinsen sèn we é ɔ, "nŭdogbe ene le dŏ Amen. Bɔ mexo le je kpo bo sèn Mawu." (Nŭdexléme 5:11-14)

(d) Hwe dĕvo nu ɔ, è dŏ dŏ "mexo léé kpódó nŭdogbe ene léé kpó ... je ayí dŏ axósúzinkpo ɔ nukɔn, bó je ayí, bó sen Mawu." (Nŭdexléme 7:11-12)

(e) Bɔ hwenu e gbetɔ gĕgĕ dŏ Babilónu sín jí yiyi sín xwe du we dŏ séxwé ɔ, "mexó ko-nukún-ene léé kpódó nŭdogbe ene léé kpó je kpo bó sen Mawu e jínjón axósúzinkpo jí ɔ, bó dŏ: "Amen; Aleluya." (Nŭdexléme 19:1-4)

Hwedelenu ɔ, ye no wà nŭ yedesunɔ.

(a) Hwenu e Jaan dŏ aví ya we dŏ è ma mɔ medé dŏ weké ɔ me bó ná hun wema e me è sŏ wuntun tenwe dó é ă é ɔ, "mexo léé dŏkpó dŏ n'i dŏ: Ma ya aví ó," dŏ Kinnikínní e dŏ akɔta Judáa tɔn me ɔ ko du dŏ jí tɔn, bó ná hun wema ɔ. (Nŭdexléme 5:1-5)

(b) Hwenu e è hun wuntun wema ɔ tɔn ene nukɔntɔn le dŏkpo dŏkpo é ɔ, nŭdogbe ene le dŏkpo dŏkpo no dŏy yedéé, bo no súxó dŏ: "Wă," bɔ sŏ kpo sóxátɔ ene le kpo dŏkpo na tɔn. (Nŭdexléme 6:1-8)

(c) Hwe dĕvo nu ɔ, "mexó ko-nukún-ene léé je kpo, bó sen Mawu," bɔ è dŏ xó dĕbŭ dó nŭdogbe ene léé wú ă. (Nŭdexléme 11:16-18)

(5) WENSEN LE. Gŏ nú nŭdíqó jixwé tɔn e è dŏ xó yetɔn dŏ Alexwíí Xóxó ɔ kpo Yɔyɔ ɔ kpo me le é ɔ, dŏvo gĕgĕ tîin bɔ è no ylɔ ye kpo xókwín e gbló ada bo lé gŏngŏn hú mŏ é kpo dŏ "wensagun le." "Wensagun gĕgĕ ... afatón wŏ azɔn afatón wŏ, kpo afatón afatón afatón" e é dŏ xó dó ye wu hwedenu dŏ "ye lelé dó axosuzinkpo ɔ" (é hwe bí ɔ, 101 000 000, amɔ, é sukpŏ tawun, dŏ kén ene nɔte nú afatón afatón dŏkpo kpowun dŏ hĕnnu wegɔ ɔ me ɔ, afatón le bí we [linlin e ma dŏ dogbó ă é) bo dŏ dŏdeji lengbɔví ɔ tɔn du we bo na hun wuntun wema e xó mŏ dŏ dŏ aga é tɔn le (Nŭdexléme 5:11-12). Bɔ dŏ Nŭdexléme wĕma ɔ me ɔ, è dŏ xó dó wensagun léé wú, dŏkpó dŏkpó abí gbĕta me, gbɔn fí bí – lĕ e yĕ lé níy gbɔn dŏ fí dĕvo léé dŏ Alesándlu Xóxó ɔ kpódó Yɔyɔ ɔ kpó me é. Eblée le 12:22 lé dŏ xó dó "wensagun e è ma sixu xà ă le é" wu dŏ nŭ e kàn "Jeluzalemu jixwé tɔn" é me.

Wensagun le sín Azɔ

Dŏ ye níy wensagun Mawu tɔn le kpo Klisu tɔn le kpo wutu ɔ, ye bí we níy "Yegbɔ e no wà sinsenzŏ nú me le é, bɔ è sé ye dó bonu ye na wà sinsenzŏ nú me e na du hwelengán sín gŭ le é" (Eblée le 1:14) – gŏ nú azɔ dŏvo dĕbŭ e sixu tîin nú ye dŏ weke Mawu tɔn dŏxó e cí dŏ é kún dŏ dogbó ó é me é. Dŏ akpáxwé dŏxó ɔ me ɔ, è no dŏ lee ye cí é ă. Bɔ hwedelenu ɔ, ye ko dŏ fine alŏ sekpɔ fine bɔ è ma mɔ ye ă. Amɔ, dŏ taji ɔ, enyi gbetɔ le mɔ ye ɔ, ye no cí sunnu dŏhun, bɔ è ko tuùn ye hwebŏnu ă .

wensagun le qhuhun – é hwe bǐ ɔ, dò bǐbǐmɛ – bo "medé le yí wensagun le dò ma tuùn." (Eblée le 13:2) Bo .
ye sixu dò fine bo è ma na mo ye ä.(kpón Bǐbǐmɛ 22:21-35; kpón. 2 Axósu le 6:14-17)

Ali dǎdǎe nu ye sixu wà sinsenzó nú mǐ dǎkpo dǎkpo dè le é ɔ, è dǎ nú mǐ ä. Amǎ, è na kpóndéwú sinsenzó e è ko wà le é dé le tǎn mǐ dǎ Alexwíí Xóxó ɔ kpo Yɔyɔ ɔ kpo mɛ, bo lé dǎ azǎ dǎxó dǎxó dé le d'ayǐ.

Alexwíí Xóxó ɔ sín Nǔ E Dǎ Nǔ Dó Sinsenzó Wensagun le Tǎn Wu É

1.Bǐbǐmɛ 19:1-22 . : Fíné ɔ, mǐ mo tan "wensagun we" (v. 1, 15) e wá Sodómu bó ná sú kún dó n'i, bó ná hwlén Lǎti kpódó xwédo tǎn kpó gán sín toxo ɔ sín hen gblé mɛ é sín tan. Lo ɔ, è lé dǎ xó dó yě wú dǎ yě nyí "gbetǎ" (v.10, 12, 16) bo yě lomo ko tǎn mǎ nú Ablaxámu dǎ kpó xá mɛ dǎvo e è wá tuùn dǎ é nyí Jehovah é (kpón Bǐbǐmɛ 18, kpódó 16-22 kpó dǎ taji). È sixu dǎ xó dó ninɔmɛ wè ene le wu dǎ Eblée le 13:2 e xó mǐ dǎ dǎ aga é mɛ.

2.Bǐbǐmɛ 28:12; 31:11: Wensagun le xò dǎ Jakɔbu. Dò dǎkpo mɛ ɔ, é mo ye bo ye dǎ jǐ yí wɛ bo dǎ jǐ je wɛ dǎ jixwé kpo ayikúngban kpo tentin dǎ jixwé dé jí, bo nyí wuntun fí e ye dǎ é kpo sinsenzó yetǎn kpo tǎn dǎ acɛkpikpa wè le bǐ mɛ, kpodo kancica syensyen e dǎ ye mɛ wè le tentin é kpo tǎn (kpón Jaan 1:51). Dò dǎvo mɛ ɔ, wensagun ɔ sixu ko nyí "wensagun Mawu Mavɔmavɔ tǎn." (kpón 31:13)

3.Đehan 34:7: "Wensagun Mawu Mavɔmavɔ tǎn lelǎ dó mɛ e nɔ dǎ sísí n'i le é, bo hwlen ye gán." É sixu nyí wensagun tawun tawun e è nɔ yɔ dǎ "wensagun Jehovah tǎn" é. Alǎ, é sixu nyí xókwín dé dǎ fí nú wensagun Jehovah tǎn le (dǎ kpó) dǎ gbɛta dé, lee mǐ nɔ dǎ xó dó "sǎ ɔ" wu gbɔn é, tinmɛ tǎn wɛ nyí sǎ dǎ gbɛta dé. Enyi tinmɛ e dǎ wemafɔ ɔ mɛ é wɛ dǎ na nyí gudo tǎn ɔ, kpón 2 Axósu le 6:14-16 dǎ kpóndéwú e sixu tǐn é dé.

4.Đehan 78:49 : "É zé xomesin tǎn dǎxó ɔ, xomesin tǎn, xomesin tǎn kpódó tagba kpó dó yě jí, wensagun nyanya léé sín gbɛta dé." Akpáxwé e mɛ è nɔ ba dò nú nǔ dǎ é ene nyí xógbe dé bo tinmɛ hlɔn e Mawu ba Ejipu gbɔn azɔn baɔabaɔa le gblamɛ cobɔ é wá hwlen Izlayeli sín kannumɔgbenu dǎ fine é sín akpáxwé dé. É nyí dǎ "wensagun" léé nyí mɛ nyanya ä, lo ɔ, è sǎ yě dó wa azǎ ná dǎ mesédó Mawu tǎn léé, bó ná dó hen nǔ nyanya e nɔ dǎn mɛ wá to ɔ mɛ léé wá – lǎ e é nyí gbɔn nú "wensagun Jehovah tǎn" hwɛɛlɛnu é (kpón 2 Samuwéli 24:15-17; 2 Axósú léé 19:32-36). Alǎ, é tle sixu nyí xógbe nǔjledonǔwu tǎn dé, bo nɔ yɔ nǔ nyanya le dǎsu dǎ wensagun emitǎn le alǎ mesédó emitǎn le.

5.Đehan 91:11-12 : "Dó é ná dǎ gbe nú wensagun tǎn léé dǎ yě ní kpé nukún dó wǎ wɛ dǎ ali towe léé bǐ jí. Ye ná hen wɛ dǎ alɔ yǎtǎn mɛ, bo afɔ towe ná je awǐnnya jí ä." Đehan éló bǐ mlémélé ɔ, é nɔ tǐn mɛ hwɛjijɔnɔ léé sín ninɔmɛ nyɔna tǎn mɛ gbɔn xógbe dé mɛ – é nɔ tǐn mɛ ayijayǐ gbigbɔ tǎn yǎtǎn dǎ ayijayǐ agbaza tǎn linu. Wemafɔ 9-10 e je nukɔn n'i dǎ American Standard Version mɛ é (é zán liledógbeɛvome tǎn e dǎ akpáxwé 9gú ɔ é) dǎ: "Dó a dǎ: 'Jehovah wɛ nyí bibɛten ce, a sǎ Nǔbǐwukpétɔ ɔ dó dǎ nɔten towe; Ene gudo ɔ, wemata 11-12 xwedó. Lee mǐ ko dǎ gbɔn dǎ aga é ɔ, sinsenzó wensagun le tǎn d'eme. Satáan dǎ xó éné ɔ nú Jezu (kpodo nǔ taji dé kpó) dǎ metɛnkɔn tǎn léé dǎkpó mɛ, bó sǎ dó dǎ akpá agbaza tǎn dé n'i – "Nú a nyí Mawu ví ɔ. (Matie 4:5-6)

6.Ezekiyeli 9:1-11 . : Nũ e Ezekiyéli mɔ dó nũ baɗabaɗa e ɗo Jeluzalému lée kpódó tódɔnnúme e Mawu ná dɔn nú me e ɗo toxo ɔ me lée kpó wú é sín akpáxwé ɗé we nyí éné (kpón 8.1-4). ðò wemata 9gɔ ɔ me ɔ, é mɔ “me ayizén” bɔ me ɗokpo ɗokpo “hen ahwanfunnú e nɔ hen nũ gblé dó me wu é ɗò alɔ tɔn me” (v.1-2), bɔ è dóhwe ye ɗɔ ye ni ɗè xomesin Mawu tɔn xlé; loɔ, tinme e è na dó nũ e Ezekiyeli mɔ é wu é cí wensagun le ɗɔhun hú gbetɔ jɔ gbetɔ le ɗɔhun. “Me ɗokpó ɗo yě téntin, bó dó awu linfín tɔn, bó ɗó wěgbójínɔtɔ sín hwí ɗo akpá tɔn” (v.2,3,11), é lé nyí akpáxwé nũ e Ezekiyéli mɔ ɗo “celubéen” e ɗo wemata e bɔ d' é wú é me é me, bɔ alɔ tɔn we lée bí gɔ nú myɔkán city sín jĩ nú cheru ɔ. (10:2,6-7)

7.Daniyeli 3:19-28 . : Nabukodonɔzɔɔ zón bɔ è sɔ Cadlaki, Mecaki kpódó Abédi-Negó kpó dó myɔkán me, bɔ éné ɔ gúdo ɔ, é mɔ me e é ɗɔ é “cí nũmesen lée sín ví ɗɔhun” é ɗokpó ɗo yě me; éné ɔ gúdo ɔ, é ɗɔ: “Susu nú Mawu Cadlaki kpódó Mecáki kpó, kpódó Abédi-Negó kpó tɔn, ɗó é sé wensagun tɔn dó, bɔ é wá hwíén mesentɔ tɔn e ɗeji dó wũ tɔn lée gán.” d.w.v.

8.Daniyeli 7:9-12 : Nũ e Daniyéli mɔ zǎnme lée ɗokpó né. É ɗɔ: “Un nɔ kpón (un nɔ kpón) káká bɔ è sɔ axɔsuzinkpo le ɗó te, bɔ me e nyí mexo hwexónu tɔn é ɗokpo jinjɔn ayi ... gbetɔ afatón afatón we ɗò sinsen e we, bɔ afatón afatón wó we ɗò te ɗò nukɔn tɔn.” È lin ɗɔ wensagun e é yɔ le é we nyí me ene le. (Kpón Nũɗexléme 5:11)

9.Daniyeli 8:15-27: È yɔ Gabliyeli (Wensagun Aklunɔ tɔn ɗé, Luki 1:11, 19, 26) ɗɔ é ni tinme nũmimɔ e Daniyeli mɔ ðin tlolo, bɔ ma ka mɔ nukúnnú je me ǎ é ɗé nú Daniyeli.

10.Daniyeli 9:20-27: “Hwenu e un ɗo xó ɗɔ we, bó ɗo ɗe xo we, bó ɗo hwe e un hu nú togun ce Izlayéli ɔ ɗɔ we, bó ɗo vo sa nú Mawu Mavɔmavɔ, Mawu ce we, bó ɗo ɗe ce xo we ɔ, nya Gabliyéli [é ɗo wen ɗɔ wensagun Gabliyéli we, lě e un ko ɗɔ gbɔn ɗ'ayí é]. É ɗ' alɔ wũ ce, hwenu e è nɔ sá vǔgbadanu é. É ɗɔ xó nú mì, bó ɗɔ nú mì ɗɔ: “Daniyéli, un tón ðin, bó ná ná we nũnywé kpódó nukúnnúmɔjenũme kpó. (Ene gudo ɔ, xó e Gabliyeli jla é)

11.Daniyeli 10:10 - 11:10 . : “Alɔ ɗé ɗ' alɔ wũ ce [Daniyéli ɗɔ mǔ ɗo nũmimɔ e é mɔ bɔ é sɔ ɗó hlɔnhlɔn ǎ é me, bɔ é dɔ amlɔ ɗaxó ɗé me], bó sɔ mì ɗó kpoli jí, bó sɔ mì ɗó alɔ ce lée jí. É ɗɔ nú mì ɗɔ: Daniyeli, me e un yí wǎn ná tawun ɔ, mɔ nukúnnú je xó e un ɗɔ nú Mawu Mavɔmavɔ é wú; é ɗɔ xó éné ɔ, un nɔ te bó ɗo síssísísɔ we, bɔ é ɗɔ nú mì ɗɔ: “Daniyéli, ma ɗi xesi ó, ɗó sín azǎn nukɔntɔn e gbe a sɔ ayi towe ɗó te, bó ná mɔ nukúnnú je nũ me, bó ná sɔ hwiɗée hwe ɗo Mawu towe nukɔn ɔ, è se xó towe lée, bɔ un wá ɗó xó towe lée wú, bɔ axó súɗuto Pési tɔn sín axó súɗuto ɔ wú. azǎn ɗé lée wú, lo ɔ, Micéli, gǎn ɗaxó lée ɗokpó [nũgbó ɔ, “wensagun ɗaxó” Judi 9] wá d' alɔ mì bɔ un nɔ fíné kpódó mì kpó;

axósú Pési tɔn léé. Din ʒ, un wá bó ná bló bo a ná mɔ nukúnnú je nũ e ná je dó togun towe jí ɔ azã e jáwe léé me é me.... Ée é ɔ mʒʒ, é kanbyó ε ɔ: "A tunwun nũ e wú un wá gñ towe ʒ a? Din ʒ, un ná lé kɔ yi fun ahwan xá gã Pési tɔn ʒ, bo nú un tɔn ahwan ʒ, gã Glěsi tɔn ʒ ná wá." Lo ʒ, un ná ɔ nũgbó e è wã dɔ wěma ʒ me ʒ nú we, bo me ɔbũ ná gbé nũ nú m̀ ze gã mitɔn Micéli wú ă." Nye ʒ, hwenu e Daliwúsi ɔ xwe nukɔntɔn e ɔ axósúzinkpo jí we ʒ, un sí te, bó ná dó wũsyén lanme n'i, bó ná ε akɔnkpinkpan.

Me ene e è ma tuùn ă é ɔ xó dó éɔée wu ɔ ali ɔé nu, bo zɔn bo é sekɔ wensagun ɔaxó Miceli. Bo me ene ɔkpo ɔ we na Daniyeli nũ e kɔ ɔ Wemata 11gɔ ɔ me é kaka je 12:4 jí. Gó nú éné ʒ, ɔ 12:1 me ʒ, é ɔ xó dó "Miceli" wú...., axósú ɔaxó e nɔ nɔ te nú togun towe ví léé é" – é we nyí ɔ, hwējijɔ Izlayéli tɔn léé – wensagun Mawu tɔn e nɔ cyɔn alɔ togun Mawu tɔn jí é, é ná cí ɔ – é ɔ'ab ɔ Mawu kɔdó toví Mawu tɔn tónúsétʒ léé kɔ sín tenme, bó ná fun ahwan xá Satáan kɔdó mesentʒ tɔn léé kɔ. (C:1f.

Alenuwema Ƴɔɔɔ sín Nũ E È Ɖɔ Dó Wensagun le Sín Azɔwatʒ le Wu É.

1. Luki 1:5-23: Wensagun Gabliyeli sé me dó vɔsanúxwémawutʒ e nɔ nyí Zakalí é gɔn, bonu é na ɔ jiji Jaan UN
Baptemublonumétʒ ɔ tɔn ɔ'ayĩ.

2. Luki, 1:26-38: Wensagun Gabliyeli lɔmʒ sé me dó "Galilée toxo ɔé me, bo è nɔ yɔ ε ɔ Nazaleti," bo na dó ɔ jiji JEZU, "Mawu Ajalɔnɔ ɔ sín vĩ" tɔn.

3. Matie 1:18-25: Wensagun Aklúnɔ tɔn ɔé tɔn dó dlʒ me nú Jozéfu e Mali ko d'así na é, bó ná dó ná jidε ε ɔ Yesinsen we zɔn bo é ɔ xo, bo é kún ɔ ná ɔ xi bó ná yí i dó é mí gɔn ó.

4. Luki- 2:8-20: Wensagun Aklúnɔ tɔn ɔé, bo "ahwanfuntʒ jixwé tɔn gègě" gó nú è ajijime ɔ, é tɔn dó lɔngbɔnyitʒ e ɔ lɔngbɔyetɔn le cɔ we zãnme ɔ Beteleyemu kɔ le é jí, bo na dó jla jiji Jezu tɔn ɔ toxo ene me, lobo na lé kplɔn lee ye na mɔ ε gbɔn é ye.

5. Matie 2:13-15: Wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn ɔé tɔn dó Jozéfu jí ɔ dlʒ me, bó ɔ n'i ɔ é ní kplá ví ʒ kɔdó nɔ tɔn kɔ yi Ejípu, bó ná dó glɔn ali nú gã e axósú Elódu dó bó ná hu i é.

6. Matie 2:19-23 . : Hwenu e Elódu kú ʒ, wensagun Aklúnɔ tɔn ɔkɔ wá xo dlʒ Jozéfu, bó ɔ n'i ɔ é ní kplá ví ʒ kɔ nɔ tɔn kɔ yi Izlayéli.

7. Matie 4:11 . : Ee Jezu bló baptem gudo é ɔ, é bla nu nú azã 40, bo ɔ ɔ mɔtenkɔn Awovi tɔn le jí gudo ɔ, "wensagun le wá gó alɔ n'i. (Kɔn Maki 1:13 lɔmʒ)

8. Matie 13:36-43: Ɖò tinme e Jezu na dó lɔ e è na dó zunkan nyanya le wu é me ɔ, é ɔ "jikún-yiya ɔ we nyí gbè ɔ sín vivo, bo nũkún-yatʒ le we nyí wensagun le.... Gbetóví ɔ na sé wensagun tɔn le dó, bo ye na bé nũ e nɔ dɔn me dó afɔklénnú me le é bí kpo me e nɔ wà nũ nyanya le é kpo sín axɔsuɔto ɔ me, bo na só ye nyi myɔ me," etc.

9. Matie 13:47-50: Ðò Lǒ e è dó dó ɔ wu é me ɔ, é ɔ ɔ "dò gbè ɔ sín vivɔnu ɔ, wensagun le na tɔn, bo na dè me nyanya le sín hwejjɔn le me, bo na bé ye nyi myɔ me," kpo nǔ ɔevo le kpo.

10. Matie 16:27: "Ðó Gbetóví ɔ ná wá ɔ susu Tó ce tɔn me, kpódó wensagun tɔn lée kpo, bo é ná sú nǔ e me ɔokpo ɔokpo wa ɔ sín axó e." (Kpón 25:31-46)

11. Matie. 18:10: "... dó un ɔ ɔ nǔ mi we ɔ: ɔ axósúɔto séxwé tɔn me ɔ, wensagun yè tɔn lée nó ɔ Tó ce e ɔ séxwé ɔ nukɔn tegbe." (Kpón Mesédó 12:15)

12. Matie 24:30-31 : "... yè ná mɔ Gbetóví ɔ ɔ jɔnukúnsin sín akpókpo lée me wá we kpódó hlɔhlɔn kpo, kpódó susu ɔaxó kpo. É ná sé wensagun tɔn lée dó kpódó kpen ɔaxó dé kpo, bo yè ná kplé me e é sɔ lée sín jɔhɔn ene lée me, sín jɔnukúnsin sín vivɔnu ɔokpo káká yi vivɔnu ɔevo." (Kpón Maki 13:26-27; lɛ́kpón 1 Tesalonikinu le 4:16 lɔmɔ).

13. Matie 25:31-32: "Amɔ, hwenu e nye Gbetóví ɔ ná wá kpódó susu tɔn kpo, bo wensagun lée bí ná xwedó e ɔ, é ná jɔnjɔn axósúzinkpo susu tɔn jí, bo akɔta lée bí ná kplé ɔ nukɔn tɔn" – è na ɔ hwe n'í. (wemafɔ 33-46). (Kpón Wemata 16:27; gó nǔ Judi 14-15)

14. Matie 28:1-10: Ðò fɔnfɔn sín kú Klisu tɔn sín zǎnzǎn ɔ, "Wensagun Aklunɔ tɔn ɔokpo jete sín jixwé, bo wá blí awinnya ɔ sɔn, bo jɔnjɔn jí" etc. (Kpón Maki 16:1-7; Luki 24:1-7,22-23; kpón Jaan 20:11-13)

15. Maki 8:38 . : "Me e winnyá hu nye kpódó xó ce kpo ɔ jijime hwehutó éló me ɔ, winnyá ná hu nye Gbetóví ɔ lɔmɔ hwenu e un ná wá ɔ susu Tó tɔn me, kpódó wensagun mímé lée kpo é." (Kpón Luki 9:26; 12:8-9; kpón Matie 10:32-33).

16. Luki 15:10: "Un ɔ ɔ nǔ mi we ɔ, xomehunhun ɔ wensagun Mawu tɔn le nukɔn nu hwehutɔ ɔokpo e lɛkɔ sin hwe tɔn le gudo ɔ."

17. Luki 16:22: "Wamamɔnɔ ɔ [Lazaa] kú, bo wensagun le kplá e yi Ablaxamu sín akón jí."

18. Luki- 22:43: "Wensagun dé gosín séxwé bó tɔn dó jɔ tɔn [Jezu, ɔ jikpá Jetisemaní tɔn me], bó ná e hlɔhlɔn." (Kpón Matie 4:11)

19. Mesédó 1:10-11 . : " Hwenu e ye [mesédó le dǔ jixwé yi Klisu tɔn hwenu] dǔ jixwé kpón we tlítlí hwenu e é dǔ yi we é ɔ, sunnu wè [é dǔ wen ɔ wensagun le we] dǔ te dǔ akpá yetɔn, bo dó awu wewé," bo na jide ye ɔ é na lɛkɔ wá mɔ ɔokpo ɔ.

20. Mesédó 5:19-20: "Wensagun Aklunɔ tɔn" hun gankpá ɔ sín hɔn le bo jó mesédó e è wlí dó gankpá me ɔ wendagbe Klisu e fɔn sín kú é tɔn jija wu le é nyite.

21. Azò. 7:53 : Etyeni, dò xó e é dɔ dò hwedɔxɔsa ɔaxó ɔ nukɔn é me ɔ, é dɔ nú hwedɔxɔsa ɔ dɔ: "Mi ... yí sɛn [Mɔyizi tɔn] e wensagun le sɔ d'ayí é, bo ka xwedó ă." (Kpón Galatinu le 3:19; Eblée le 2:2)

22. Mesédó 8:26 . : "Wensagun Aklúnc tɔn" dɛ gbe nú Filipu, wendagbejlató ɔ dɔ é ní gosín Samalíi, bó yi tofɔligbé dɔ ali e gosín Jeluzalému yi Gaza é jí, fíné wɛ é kpé Etiopíinu dɛ sɛn gǎn dɛ, bó bló bɔ é huzu Klísu. (wemafo 27-39)

23. Mesédó 10:3-7,22,30-32 : "Wensagun Mawu tɔn dɔkpó," "wensagun mímé dɔkpó," "nya ... e dó awu wěwé é," tɔn dó Kɔneyi jí, bó dɛ gbe n'i dɔ é ní kan nǔ byó mesédó Piyéé bó ná mɔ xó e é ná dó hwlen é kpódó xwé tɔn kpó gán é.

24. Mesédó 12:5-11: "Wensagun Aklunc tɔn" hwlen mesédó Piyéé sɛn gankpá me, bo glón ali nú kú e Elodu na hu i é.

25. Mesédó 12:15 . : Hwenu e Piyéé tɔn sɛn gankpá me, bó wá Mali Jaan Maki sɛn nɔ xwé, bɔ mesentó nyɔnu dɛ yí gbe n'i dɔ é xúxú hɔn ɔ "dò hɔntogbó ɔ nu" bó dɔ n'i dɔ Piyéé wɛ, bɔ è dɔ n'i dɔ: "Wensagun tɔn wɛ." (Kpón Matie 18:10)

26. Mesédó 12:23: "Wensagun Aklunc tɔn" xo Elodu bɔ é kú, dɔ é ma na susu Mawu hwenu e é yí gbè nú susu dɔ "mawu" dɔhun é ă.

27. Mesédó 23:6-9: Falizyen lée kpódó Saduseen lée kpó dɔ gbe kpó dó nǔ e è nɔ yló dɔ wensagun é dɛ wú ă – é lɛ dɔ gbe kpó dó "fínfɔn sɛn kú" abí "gbigbɔ" dɛ wú – bɔ mesédó Pólu dɔ nǔ xá Falizyen lée dɔ nǔ atɔn lée bí me.

28. Mesédó 27:23-24: "Wensagun Mawu tɔn" nɔ te dò Pólu kpá zǎn dɔkpɔ me dò tɔjihun e jɔhɔn ɔaxó dɛ dò xixo wɛ é dɛ me dò Adria" (Meditelanéé xú ɔ sɛn abɔ dɛ) bo na dó ganjɛwu dɔ é dɛsunɔ kpo me e dò tɔjihun ɔ me le é bí kpo na nɔ ayijayí me.

29.1 Kɔlɛntinu le 11:10 . : Mesédó Pólu wlán dɔ nyɔnu ɔ dɔ ná dɔ "acekpikpa sɛn wuntun dɛ dɔ ta tɔn jí, dɔ wensagun lée wú" – é sixú nyí dɔ ayixa e yě dɔ dɔ me bí ní hwíhwé yědɛé dó Mawu gló é wú wɛ. (Kpón Luki 15:7,10)

30.1 Tɛsalonikinu le 4:16 . : "Dó Aklúnc dɛsú ná jete sɛn séxwé kpódó xósúsú kpó, kpódó wensagun ɔaxó ɔ sɛn gbè kpó, kpódó kpen Mawu tɔn kpó: bɔ me e kú dɔ Klísu me lée ná fɔn jɛ nukɔn" – tinme tɔn wɛ nyí dɔ wensagun ɔaxó ɔ ná gɔ nú wensagun e nɔ xwedó Aklúnc mɛtɔn hwenu e é ná lɛ kɔ wá é dɔ ayikúngban jí tan ɔ sɛn vivɔnu.

31.2 Tɛsalonikinu le 1:7-10: "Aklunc Jezu na tɔn sɛn jixwé kpodo wensagun tɔn hlɔnhlɔnnc le kpo" (King James Version), hwenu e é na wá ba hlɔn medídá le jí, bo na sɔ susu tɔn dɔ me mímé tɔn le me é.

32.1 Timotée 3:16: "Me e de edée xlé dò agbaza me é" (kpón Jaan 1:1-1,14; 1 Jaan 1;1-4; 3:5) ɔ, "wensagun le mo e" – é dò wen dɔ hwenu e é dò ayikúngban jí é we. (kpón Matie 4:11; Maki 1:13; gó nú Luki 2:13; 24: 4-7; Mesédó 1:10-11; kpón Jaan 1:51).

Wensagun le sín Azɔ́ɔ sín vivɔnu

Wensagun le sín azɔ́ le gbɔn vo dò gbetɔ́ le sín hwenuxó me, amɔ́, è nɔ zán ye hugǎn dò alixléme Mawu tɔn kpo alɔcyɔnmeji togun tɔn tɔn kpo me – "è sé ye dó bonu ye na wà sinsenzó nú me e na dɔ hwlɛngán sín gũ le é." (Eblée le 1:14) Bo sɔ́ gbetɔ́ dɔhun; jonɔ le kpo gbetɔ́ le kpo ko "yi wensagun le dó xwégbe hwedɛlɛnu dò manywe me." (Eblée le 13:2)

Xósin: Wensagun le nɔ wà sinsenzó Mawu tɔn nú Klisanwun le hwenu e ye ma tle tuùn sinsenzó ene ǎ é.

É sixu nyí dɔ mí nyí me e nɔ yí sinsenzó yetɔn le é, bo ma ka tuùn ǎ. É lé sixu ko nyí dɔ gbigbo hwɛjjɔnɔ le bí tɔn dò kú hwenu bɔ wensagun le nɔ kplá ye yì paladisi Hadɛnu tɔn me lee é nyí gbɔn nú Lazáa é dɔhun. (Luki 16:22)

Gbɔn gudo ɔ, é cí dɔ hwenenu ɔ, mí na gó nú ye dò gbè jixwé tɔn ɔ me dɔhun. (Eblée le 12:22-24)

GABLIYELI

È dɔ xó dó wũ tɔn azɔn wè dò Alexwé Xóxó ɔ me, bo lé yɔ ɛ dɔ "nya Gabliyeli," dɔ é dɔ gbetɔ́ sín ninɔme wutu. Dò ninɔme nukɔntɔn ɔ me ɔ, é tɔn dó gbeyidɔ Daniyeli jí bo na dó tinme nǔmimɔ e é mɔ, bo ma ka mɔ nukúnnú je me ǎ é dé n'í (Daniyeli 8:1-19). Dò ninɔme wegɔ ɔ me ɔ, é lɔmɔ́ tɔn dó Daniyeli jí, bɔ hwenɛnu ɔ, é na dó yí gbè nú dɛ dé, bo na lé kplón ɛ nǔ dɛvo le dó nǔmimɔ e é mɔ é wu. (9:20-23)

È dɔ xó dó Gabliyeli lɔmɔ́ wu azɔn wè dò Alexwíí Yɔyɔ́ ɔ me. Dò xó nukɔntɔn ɔ me ɔ, é tɔn dó Zakalíi, Jaan Baptemublonumétɔ́ ɔ sín tɔ́ jí, bo na dó jla jiji Jaan Baptemublonumétɔ́ ɔ tɔn n'í, bo dɔ "Nyɛ we nyí Gabliyeli, bo nɔ nɔ Mawu nukɔn, bɔ è sé mì dó dɔ má dɔ xó nú we, bo na dó wɛndagbe ene ɔ we" (Luki 1:5-23). Bɔ sun ayizén gudo ɔ, Mawu sé ɛ dó "Galilée toxo dé me, bɔ è nɔ yɔ ɛ dɔ Nazaleti," bo na dó jla ɛ dɔ emi na mɔ xò gbɔn Yesinsen sín hlɔnhlɔn gblame, bo na jì ví sunnu dɔkpo, bɔ emi na yɔ ɛ dɔ Jezu, bɔ è na yɔ ɛ dɔ Mawu Mavɔmavɔ ɔ sín Ví. (1:26-38)

MICELI

Ée Daniyéli mɔ nǔmimɔ dé gúdo ɔ, Mawu sé mɛdé dó bɔ é ná tɔn nǔmimɔ ɔ me n'í, é dɔ mɔ́ có, axósúdɔto Pési tɔn sín axósú ɔ ko gbɔ hwenu nú me ɔ; lo ɔ, é dɔ nú Daniyéli dɔ: "Miceli, gǎn dɔxó léɛ dɔkpó wá d'alɔ mì." Bɔ cobonu é na yì ɔ, é dɔ n'í dɔ: "Mɛdɛbũ dò kpó xá mì bo na dí xwi xá me ene le [axɔsu Pési tɔn kpo axɔsu Glɛki tɔn kpo] zɛ axɔsu towe Miceli wu ǎ." (kpón Daniyeli 10:1-21, bɔ è dɔ Miceli sín nyikɔ dò wemafɔ 13,21 me.) Bɔ dò

12:1, è lé vó nyĩkɔ tɔn ɔ, bó ɔ xó dó wũ tɔn ɔ é nyí "axósú ɔaxó e nɔ nɔ te nú togun towe ví léé é" – togun Daniyéli tɔn, me mímé Jwifu léé tɔn.

Ðò Alexwé Yɔyɔɔ me ɔ, ɔò Judi 9 me ɔ, è yɔ ε ɔ "Miceli wensagun ɔaxó ɔ" (wensagun ɔaxó hugǎn ɔ), bo tinme ɔ é je hun xá awovi bo "ɔò jle ɔ we dó Mɔyizi sín cyc wu." Bɔ, gudo me ɔ, ɔò Nũɔexléme 12;7-9 me ɔ, mí xà ɔ: "Ahwan ɔé tɔn ɔò jixwé: Miceli kpo wensagun tɔn le kpo tɔn bo na fun ahwan xá dan ɔ; bɔ dan ɔ kpo wensagun tɔn le kpo fun ahwan. Ye ɔ ɔò jí tɔn ǎ, bɔ ten yetɔn sɔ ɔò jixwé ǎ. gbé ɔ me ɔ, è sɔ ε nyí ayĩkúngban jí, bɔ wensagun tɔn léé lɔmɔ́ zé e nyí gbě xá ε." Jáan mɔ nú éné léé bí ɔ nũmimɔ ɔé me, hwenu e é ɔ tɔtɔntinto Patimɔsi tɔn me é.

SATAN

Xókwín Glensigbe tɔn ɔ gosin xókwín Ebléegbe tɔn me .*Satáan* ɔò Alexwé Xóxó ɔ kpo xókwín Glekigbe tɔn kpo me . *Satáan* ɔò Alexwé Yɔyɔɔ me. Tinme tɔn taji ɔ we nyí "kentɔ." È lile dó "Satáan," bɔ tinme tɔn nyí kentɔ ɔaxó hugǎn Mawu kpo gbɛtɔ kpo tɔn bɔ Mawu nɔ yí gbè na ɔò dogbó ɔé le me nú hwenu e gbɛtɔ na nɔ tenkɔn me ɔò ayikúngban jí é có, è ka ɔò hwe ní ɔ é na yí "mɔ mavɔmavɔ" me ɔò ene gudo gú nú mesédó tɔn le. (Matie 25:41) Nũ ɔokpo e gbɔn vo é we nyí hwenu e Jezu yɔ Piyéé ɔ "Satáan" ɔò linlin me e cí Satáan ɔhun é tɔn me hwenu e é xò nú kpón dó nú e Aklunɔ mĩtɔn ɔ ɔ'ayí dó kú tɔn e ɔò sisekɔ we é wu é wu ɔò Matie 16:23 me é; Maki 8:33 me).

Jij kpo Mededóvo kpo

Ðò Nũɔexléme 12:9 me ɔ, fí e è xlé ε ɔò wuntun me ɔ é nyí "dan" ɔé é. È ɔ xó dó wũ tɔn ɔ é nyí "dan xóxó e è nɔ yɔ ɔ awovi é, Satáan mebléblétɔ gbè ɔ bí tɔn." Xókwín "Awovi" ɔ sín tɔnme we nyí me e nɔ dó hwe me é, me e nɔ ɔ xó adingbannɔ kpódó linlin nyanya kpó é abí me e nɔ dó hwe me é. Bɔ è nɔ yɔ ε ɔ "dan xóxó ... mebléblétɔ" ɔ, é ɔò wen ɔ é ɔò xó ɔ dó dan e, ɔi Satáan sín azɔwatɔ ɔé ɔhun, bo flú Ewu gbɔn adingban kpo xó ɔiɔ dó Mawu wu kpo gblame ɔò jikpá Edeni tɔn me é wu we (Bĩběme 3gɔ ɔ), bo ɔn ε kpo Adamu kpo dó hwehuhu e wá ɔn kú agbaza tɔn wá nú ye kpo kúnkan yetɔn le bí kpo é me. Éné ɔ wú ɔ, Jezu ɔ nú Jwifu e ɔo biba ná hu i we léé ɔ: "Mi nyí tɔ mitɔn awovi tɔn, bɔ jlǔ tɔ mitɔn tɔn léé we mi ɔó ná bló. Mehutɔ we é nyí sín bíbème, é nɔ te ɔo nũgbó ɔ me ǎ, ɔó nũgbó ɔébũ ɔo wũ tɔn ǎ. 8:44 me). Mesédó Pólu ɔ xó dó "dan [e] flú Ewu dó ayixa tɔn me é" (2 Kɔlentinu le 11:3), "awovi sín ayixa" wu. (Efezinu le 6:11) Kpodo "linlin tɔn le" kpo (2 Kɔlentinu le 2:11). É sixú tɔn ɔi "wensagun weziza tɔn" ɔhun (2 Kɔlentinu le 11:14). Gó na ɔ, "kentɔ mitɔn awovi ɔ, kinikini e ɔò adǎn jí é ɔhun, bo ɔò me e é na ɔu é ba we." (1 Piyéé 5:8)

Fi e é gosin é kpo fi e é na wá yi é kpo

1. É cí ɔ è dá Satáan ɔi wensagun Mawu tɔn e ɔó ten ɔaxó ɔé é ɔhun, amɔ́, é nyí wensagun ɔaxó hugǎn ɔ ǎ, bo nyí gǎn nú "wensagun e hu hwe le é" bɔ è "sɔ ye nyí ayí" lee è ɔo gbɔn ɔò 2 Piyéé 2:4 me é.

kpo Judi 6 kpo. Ðò akpáxwé gudo tɔn ɔ me ɔ, è ɔɔ ɔɔ " .yě hen acekpikpa yětɔn ă . , amǒjó nɔten yetɔn dó . ," bo ɔò ɔiɔɔ we ɔɔ ten kpo fí e è sɔ ye ɔó é kpo kún nyó nukún yetɔn me ó.

2. Ðò Nǔdɛxléme 12:7-9 me ɔ, mǐ xà ɔɔ: "Ahwan ɔé tɔn ɔò jixwé: Miceli kpo wensagun tɔn le kpo tɔn bo na fun ahwan xá dan ɔ, bo dan ɔ kpo wensagun tɔn le kpo fun ahwan. Ye ɔu ɔò ye jí ă, bo è sɔ mɔ ten yetɔn ɔò jixwé ă. gbɛ ɔ bí we è zé e nyi ayíkúngban jí, bo wensagun tɔn léɛ lɔmɔ zé e nyi dó ayíkúngban jí xá ɛ."

Xósin: Nǔmimɔ e Jaan mɔ ɔò tɔtentinto Patimɔsi tɔn me é sín akpáxwé ɔé we nyi ene, bo nyi wuntun nǔ e je ɔó Satáan tén kpɔn bo na sɔ kún dó nú Jezu ɔò jiji tɔn gudo é tɔn, bo gudo me ɔ, é wá je akluzu jí – bonu Mawu na fɔn ɛ sín kú bo na "zé ɛ yì Mawu gɔn, bo na sɔ ɛ ɔó axɔsuzinkpo tɔn jí." (12:4-5)

3. Ðò Matie 25:41 me ɔ, Jezu ɔɔ xó dó "mɔɔ mavɔmavɔ e è sɔnǔ na nú Awovi kpo wensagun tɔn le kpo" é wu. Ene wu ɔ, Satáan ɔó na ko nyi wensagun hɔnhɔnɔ ɔé bo wensagun ɔevo le ɔò kpɔ xá ɛ, lee Miceli nyi wensagun hɔnhɔnɔ ɔé gbɔn é ("wensagun ɔaxó ɔ, "Judi 9) bo, sɔgbɛ xá ɔiɔɔ e ɔò Nǔdɛxléme 12 me é ɔ, wensagun ɔevo le kpɔ ɔò kpɔ xá ɛ. Wensagun e je ayì le é, kaka je Satáan jí, è ko sɔ ye dó "mɔɔ mavɔmavɔ" ɔ me ă, loɔ, è sɔ ye ɔó te nú hwɛɔiɔɔ" (2 Piyéɛ 2:4) – Judi ɔɔ "nu . hwɛɔónúme azǎn ɔaxó ɔ gbɛ . " (Judi 6). É ɔò wen ɔɔ "azǎn " Mawu sɔ "gbɛtɔ" e é fɔn sín kú é dó ɔɔhwɛ xá gbɛtɔ le ɔò hwɛjijɔ me. (Mesédó 17:31)

4. Ðò Jɔbu me (1:6,7,7,8,9,12,12; 2:1,2,2,3,4,6,7) ɔ, mǐ mɔ xó nukɔntɔn e mǐ ɔɔ dó "Satáan" wu é kpo nyikɔ ene kpo – è sɔ ɛ ɔó Ebléegbe me ɔɔ "Satáan," bo é ɔò wen ɔɔ é nyi nǔ taji hugǎn.

Akɔwé hwexónu tɔn le xlé ɔɔ Jɔbu we nyi Jobabu, Axɔsu Edɔmu tɔn wegɔ ɔ (Bǐbǐme 36:33); bo è lin ɔɔ Wusi ɔò dogbó e ɔò Palestine kpo Alabi kpo tentin é jí, bo bésín Edɔmu ɔò totaligbé bo yi zǎnzǎnhweji kaka yi Eflati tò ɔ tó. Akpáxwé Wúsi tò tɔn e è nɔ ylɔ ɔɔ Jɔbu sín xwé é we nyi Haulani, ɔò Galilée Xù ɔ sín zǎnzǎnhweji, bo è wá ylɔ akpáxwé tɔn ɔé ɔɔ Basáni, bo è lé ylɔ ɛ ɔɔ Goláni (kaka je égbé).

Awovi .

È ko ɔɔ xókwín "awovi" ɔ ɔɔ é nyi me e nɔ dóhwɛ me é ɔé - me e nɔ dóhwɛ me é – me e nɔ dóhwɛ me adingbannɔ é. É nyi hwédómɛ Satáan tɔn le bí we nyi adingban dandan ă, loɔ, ye bí we ɔó linlin nyanya, bo gègè yetɔn ka nyi adingban. Ðó é nyi kentɔ Mawu kpo gbɛtɔ kpo tɔn e ma ko lín ă é ɔé wutu ɔ, é nɔ dóhwɛ gbɛtɔ ɔò Mawu nukɔn (Jɔbu 1:6-11; 2:1-5; Nǔdɛxléme 12:9-19), bo nɔ dóhwɛ Mawu ɔò gbɛtɔ nukɔn (Bǐbǐme 3:1-15). Xókwín Glɛkigbe tɔn e è lile dó "awovi: we *.diablu*.È lile dó "adingbannɔ" ɔò 1 Timɔtée 3:1 kpo 2 Timɔtée 3:3 kpo me, bo lé lile dó "adingbannɔ" ɔò Titu 2:33 me, "awovi" azɔn ɔokpo (Jaan 6:70), fí e Jezu ɔɔ dó Judasi Isikalixti wu ɔɔ é nyi "awovi" – é nyi "awovi" ă é.

Awovi

Xókwín Ebléegbe tɔn e è zán dɔ̀ Glekigbe me é dɛ̀ wɛ̀ nyí ene .*nuɔ́ɔ́*, tinme tɔn wɛ̀ nyí nǔ e ma xɔ akwɛ ǎ é. gbɛ́ tɔn kpo me e nǔnyanyawiwa, glɔ .
ma nɔ sí Mawu ǎ é kpo.

Beluzebúlu

Dò Vulgate Latéengbe tɔn e Jérôme wlan é me ɔ̀ (dò xwè 4gɔ ɔ̀ sín vivɔnu_{ti}xwè kanweko J.H.M.) sín wema Alenuwema Yɔɔ́ Glekigbe tɔn tɔn . *Beluzebu*ludò Matie 10:25 me; 12:24, 27; Maki 3:22; Luki 11:15,18,19), bɔ è yí gbè na dɔ̀ liledógbeɖevome Glensigbe tɔn le gègè me, enyi é ma nyí bí ǎ ɔ̀. Jwifu e nyí kentɔ̀ Jezu tɔn le é kpo éɖesunɔ kpo wɛ zán xókwín ene nú "awo nyanya le sín gǎn" bo lé zán nú "Satáan." (Matie 12:24-27)

Metenkɔntɔ̀

Nǔtinme ene dɔ̀ Matie 4:3 kpo 1 Tesalonikinu le 3:5 kpo me – dɔ̀ xógbe ɖevo me ɔ̀, me e nɔ tén me kpón é, kpo me e nɔ tén me kpón é kpo. Satáan dɔ̀ metenkɔntɔ̀ dɛ̀ bo nɔ byɔ nǔ nyanya le.

Me nyanya ɔ̀

Kpón Matie 13:19, 38-39; 1 Jaan 2:13-14; 3:12 me; 5:18 me.

Mebletɔ̀

Kpón Nǔɖexléme 12:9; kpón. 20:3, 8 .

Me e dóhwe me é

Kpón Nǔɖexléme 12:10; kpón. Jobu 1:11; 2:4-5 me.

Kentɔ̀

Kpón Matie 13:39.

Kentɔ̀

Kpón 1 Piyée 5:8; xókwín Glekigbe tɔn ɔ̀ wɛ nyí .*antidikɔsi*, ee tinme tɔn nyí kentɔ̀ dɔ̀ hwedɔɔ́ dɛ̀ me dɔ̀ bíbɛme é, amɔ́, è wá zán xókwín e è nɔ zán dɔ̀ fí bí é nú kentɔ̀ dɛ̀, é na bo nyí dɔ̀ hwedɔɔ́ dɛ̀ alɔ̀ gbɔ ɔ̀ ne. Dò akpáxwé gudo tɔn ɔ̀ me ɔ̀, è zán Satáan dó wá nǔ xá me, bɔ tinme tɔn nyí dɔ̀ è ni dóhwe me, bo nyí kentɔ̀. (kpón Zakalí 3:1)

Lusifée wɛ??? Mí Nɔ Lin Nǔ ǎ ..

Liledógbeɖevome Biblu tɔn Ezayíi tɔn nukɔntɔn le dɔ̀ "Ně a jete sín jixwé gbɔn,Lusifée , zǎnzǎnhweji sín ví! Ně è ka zé we dó kó me gbɔn, hwi e nɔ hen akɔta le gló é." Amɔ́, dɔ̀ wema dɛ̀ me ɔ̀, è dɔ̀. "Aló,O sunví kéze tɔn ." Amɔ́, nǔ e leɛ́ dó Ezayíi 14:3-23 le é xlé xókwín e è na zán dó dɔ̀ xó dó "axɔsu Babilɔnu tɔn" (v.4) wu é, sunví e nɔ kón hú bí dɔ̀ toxóɔɔ́ sín jixwé hwenenu é, é nyí Satáan ǎ, é na bo tle nyí dɔ̀ è jlé nǔ wè le dó yedée wu, bo lé zán tinme e è zán dó jlé nǔ dó nǔ wu le é ɖebǔ ɔ̀, bɔ gègè yetɔn nɔte nú linlin axɔsu ɔ̀ tɔn dɛ̀. è na hen nǔ gblé gbɔn gǔfínfón kpo gǔfínfón kpo gblame.

Nũ e lɛlɛ́ dɔ́ mǐ bɔ́ mǐ ko ɖɔ́ xó d'ejí dìn lɛ́ é nɔ́te nú akpáxwé wegɔ́ "agban" alǒ xó e è ɖɔ́ dɔ́ akɔ́ta Babilɔ́nu tɔ́n ɖesu wu é tɔ́n, bo bésín Ezayíi 13:1 jí. Nũɖɔ́ɖ'ayí mɔ́hun ɖevo ɖò Ezekiyeli 28: 1- 19 mɛ, bo ɖɔ́ xó dɔ́ " .axóví Tíi tɔ́n," bo tinmɛ goyiyi tɔ́n e zekpá é bo gb'akpá n'í ɖɔ́ kú ɖò sisekpɔ́ emi wɛ (v.1-10), bɔ́ ene gudo ɔ́, è ɖɔ́ "alwɛ e è nɔ́ dɔ́ .axósú Tíi tɔ́n" (v.11- 19), é ɖibla nyí ɖɔ́ é nyí nũ ɖokpó ɔ́ xá "axɔ́ví" ɔ́.

Wemata 4gɔ́ ɔ́

Awovi lɛ

Nũkplɔ́nmɛ elɔ́ dɔ́ awovi lɛ́ jí na lɛ́ xlé kancica yetɔ́n kpo alɔ́ɖiɖo yetɔ́n kpo ɖò nũ ɖevo lɛ́ mɛ ɖi pagáwùn sinsen, nũɖiɖi kpo nũwiwa lɛ́ kpo ɖi sunvínúkplɔ́nmɛ, kpo tógbó lɛ́ sinsen kpo, awovinúwiwa kpo mekúkú lɛ́ kpinkɔ́n kpo, nũɖɔ́ɖ'ayí, majiki sín jijime, lindɔ́n lɛ́ sín fí ɖevo yi yi, kpo xexó alɔ́kpa alɔ́kpa lɛ́ bí kpo. ɖò klewun mɛ.

Nũ gègè ɖò Biblu mɛ dɔ́ xota ɔ́ jí ǎ cɔ́, é ka na xósin e sɔ́gbɛ lɛ́ é alǒ xósin e sɔ́gbɛ dandan lɛ́ é nú nũkanbyɔ́ e è sixu kàn alǒ sixu kàn lɛ́ é ɖibla nyí bí ǎ. Amɔ́, linlin mǐtɔ́n na nyí ɖɔ́ mǐ ni ɖɔ́ xó dɔ́ nũ vovo lɛ́ jí lee mǐ kpéwú gbɔ́n é ɖò wemafɔ́ lɛ́ mɛ, bɔ́ ye na d'alɔ́ bɔ́ è na mɔ́ nukúnnú jɛ ye mɛ.

Đò Biblu mɛ ɔ́, è nɔ́ zán xókwin "gbigbɔ́" ɔ́, amɔ́, é nyí lindɔ́n ǎ, bo nɔ́ lɛ́ zán nú nũ e ma nyí gbɛtɔ́ ǎ lɛ́ é kpo nũ e nyí gbɛtɔ́ lɛ́ é kpo, ɖagbe lɛ́ kpo nyanya lɛ́ kpo, ɖi MAWU, YEN MÍME kpo KLISU kpo, WENSANS lɛ́ kpo Awovi lɛ́ kpo. Nũ e dɔ́n mɛ é ɖé wɛ nyí ɖɔ́ nũɖiɖi nú gbè gbigbɔ́ tɔ́n (ɖagbe kpo nyanya kpo) ko ɖé aca e è tuùn ɖò ayikúngban ɔ́ bí jí lɛ́ é bí xlé, é nyí ɖò tò e xó Biblu ɖɔ́ lɛ́ é keɖe mɛ ǎ, loɔ́, é lɛ́ nyí aca Semite lɛ́ tɔ́n, Ejipunu lɛ́ tɔ́n, Glekinu lɛ́ tɔ́n kpo Hɔ́manu lɛ́ tɔ́n kpo e ɖò tò ene lɛ́ mɛ é tɔ́n.

Xókwin Glensigbe tɔ́n "awovi" ɔ́, nyiko Glekigbe tɔ́n sín alɔ́kpa wɛ è sɔ́ dɔ́ Glensigbe mɛ .daimɔ́nu bɔ́ è nɔ́ mɔ́ ɖò Alesándlu Yɔ́yɔ́ mǐtɔ́n mɛ kpódó LXX (Alesándlu Xóxó ɔ́ sín liledógbedevome Glekigbe tɔ́n e è bló ɖo xwè 250 J.H.M.

Septante (LXX) ɖɔ́ xó dɔ́ togun gũfɔ́ntɔ́ ɖé wu "bo nɔ́ dɔ́ zalinkpɔ́n zo ɖò vɔ́sakpe e è sɔ́ blíki dɔ́ bló lɛ́ é jí, bo nɔ́ wlan mɛ e è na sɛn é ǎ, loɔ́, nũ e è gbé ɖɔ́ è ni ma sɛn ó lɛ́ é wɛ; ɖi Baalu kpo nũmesen pagáwùn ɖevo lɛ́ kpo."

Nuɖiɖi e gbakpé ɖò Glekinu lɛ́ alǒ Glekinu lɛ́ sín gbè ɔ́ mɛ cobɔ́ Alenuwema Yɔ́yɔ́ wá é wɛ nyí "Gbɛtɔ́ kúkú lɛ́ sín gbigbɔ́ nɔ́ huzu awovi hwenu e ye klán ɖò agbaza ayikúngban jí tɔ́n lɛ́ mɛ é." (A. Kanbeli, Xóɖiɖo kpo Xóɖɔ́ɖókpɔ́ kpo E Mɛ E Nɔ́ Yí É , pp.380, 381, 386.) Linlin e gbakpé ɖò gbè Glekinu lɛ́ tɔ́n mɛ é (kpo pagáwùn lɛ́ sín gbè ɔ́ bí mɛ kpo) wɛ nyí ɖɔ́ awovi lɛ́ nɔ́ tɔ́n ɖò fí vovo lɛ́ hwɛhwɛ, ɖò hwenu e é nyó bló é bí mɛ, ɖò taji ɔ́, kanlin e ma nɔ́ mɔ́ nũ jɛ nũ mɛ ǎ lɛ́ é tɔ́n lɛ́, bo nɔ́ tɔ́n ɖò nũ baɖabaɖa vovo e nɔ́ jɛ lɛ́ é mɛ. Hwɛhwɛ ɔ́, nũ e nɔ́ jɛ lɛ́ é nɔ́ nyí nũbudo kaka jɛ hwenu e è na tuùn ɖɔ́ awovi ɖé sín azɔ́wɛ é nyí é. È ɖi nũ ɖɔ́ awovi ɖé lɛ́ nɔ́ nyó xome, bo nɔ́ ba vɔ́sisa e jɛxa ye lɛ́ é keɖe, ɖevo lɛ́ nɔ́ nyí kentɔ́ bo nɔ́ lɛ́ wà nũ dɔ́ mɛ wu – bo tɛ nɔ́ wà nũ xá mɛ kpo dakaxixo kpo, bɔ́ è ɖó na zán wɛnwin e syen hú bí lɛ́ é dɔ́ ɖí xwi xá ye. Awovi lɛ́ sín nũ e nɔ́ zón bɔ́ è nɔ́ jɛ azɔ́n lɛ́ é ko lɛ́ .

huzu nũ e me gègè dji nũ na é sín akpáxwé dé. Bo mǎʒen aca e nyí dɔ è ni tén kpón bo nya ye alǒ nya ye gbɔn majiki gblame é lɔmǎ nyí gbɔn é nɛ.

Nũwalo Gbedotó le

Gbè pagáwùn le tɔn bí we dó linlin e cí nũ e Glekinu le dji nũ na bo é gbakpé é dɔhun dó gbigbo le wu é. Linlin ene gó nú hɔnhɔn dèdèe nɔ d'ala dò nũmesen daxó le kpo gbetó le kpo tentin le é, kaka je gbigbo mekúkú le tɔn jí, lee è nɔ xlé wensagun le dò Alexwíí Xóxó ɔ me dɔ ye nɔ wà nũ gbɔn dò Jehovah kpo gbetó kpo tentin é dɔhun. Amǎ, nũwlanwlan Alexwé Xóxó ɔ tɔn le gbé dɔ togun Mawu tɔn ni ma yí gbè nú nũdidi kpo nũwiwa pagáwùn le tɔn kpo ó, lee Alexwé Yɔyɔ ɔ wá wà gbɔn dò nukɔnme é, bo lé wà mǎ gbɔn é.

Alenuwema Xóxó ɔ kpo Yɔyɔ ɔ kpo bí we dóhwe pagáwùn sín nũwiwa kpo nũdidi vovo e kúnkplá awovi le é kpo dɔ ye nyí nũ gblégbé lě:

(1) aca e nɔ zón bo ví sunnu alǒ ví nyɔnu yetɔn nɔ gbɔn myɔ me é .

(2) ee nɔ zán amɔekinkan é, .

(3) me e nɔ dɔ nũ e na je dò sɔgudo é (nũ e dò jije we é dé), .

(4) azětó dé, .

(5) azětó dé, .

(6) me e nɔ dɔn me é dé, .

(7) me e nɔ kan nũ byɔ gbigbo e è tuùn é, .

(8) azětó dé, .

(9) mekúkú le sín nũnywetó dé.

(10) nũdɔd'ayí, .

(11) majiki, .

(12) azě (azětó, gó nú azětó)

(13) sunvínúkpɔnme, .

(14) sunme sunme sín nũdɔd'ayít le, .

(15) ye nyanya le nya sín me, .

(16) nũmesen, .

(17) vodun (kpo xókwín e cá kàn xá ye le é kpo),

(18) adingban (è na tinme hwejjɔ e wu é nyí mǎ é dò nukɔnme).

Tinme nũwiwa ene le dé le tɔn .

1. Sǎ Ví sunnu alǒ ví nyɔnu towe gbɔn myɔ me dji sinsen:

Ví kpeví le síss dó savǎ sín alɔkpa dé we ene nyí, bo è nɔ wà dò Kanáa kpo xá e lelé dó è le é kpo me tawun, bo lé nyí nũ baɔabaɔa dé.

Xósin: Adɔgbigbo sín nũwiwa égbé tɔn le ka sɔgbe xá ví le síss dó savǎ dò vodunsinsen me à?

2. Vodunsinsen

Đò xógbe ɔevo me ɔ, vodunsinsen we nyí vodun le alǒ ɔiɔe le sinsen ɔi nǔmesen ɔɔhun; ɔò lǒ me ɔ, è nɔ té dó nǔ ɔebǔ wu ze xwé wu alǒ nɔ ɔó sí sí n'í ze xwé wu, bɔ ɔò ali ene nu ɔ, è nɔ ɔɔ ɔɔ "nukúnkén" nyí vodunsinsen (Kolosinu le 3:5). Xókwín Glensigbe tɔn mǐtɔn "vodun" ɔ gosin Glekigbe me .*vodun*, nǔ e è mɔ é, ɔiɔe alǒ nǔ e cí é ɔɔhun – é nɔte nú nǔ ɔé sín ɔiɔe, é sixu nyí nǔgbo alǒ nǔ e è lin é. Đò xógbe ɔevo me ɔ, é nɔte nú nǔ e ma nyí nǔɔe ǎ é ɔé kaka je nǔgbo ɔ jí. Amɔ, ɔò pagáwùn le sín linlin me ɔ, ɔò vɔsisa le sí sá nú vodun le me ɔ, ye nɔ "savɔ nú awovi le, é nyí nú Mawu ǎ: bɔ un jló ɔɔ mi [Klisanwun le] ni nɔ bǔ xá awovi le ǎ." (1 Kɔlentinu le 10:20)

Hwenu e Jehovah ɔò Sén Wǒ le na Izlayeli we ɔò Sinayíi é ɔ, é ɔɔ; "Ma sen nǔmesen ɔevo ze nye wu ó. Ma bló vodun ɔebǔ nú hwidée ó, nǔ e ɔò jixwé aga é, nǔ e ɔò ayikúngban jí é, nǔ e ɔò sin me ɔò ayikúngban gló é sín ɔiɔe ɔé ó. (Tíntón 20:4-5)

Ɔogbe xá Hɔmanu le 1:18-32 ɔ, ɔò bíbǎme ɔ, sinsen ɔ nyí nǔmesen ɔokpo géé (Mawu nugbǒ ɔokpo sinsen), é nyí nǔmesen gègè (nǔɔiɔi nú nǔmesen gègè) ǎ, é ka nyí vodunsinsen (bocɔ le sinsen) ǎ. È wlan nǔ ɔebǔ dó vodun gègè sinsen alǒ vodunsinsen wu cobɔ sinvɔgbe ɔ wá ǎ. Amɔ, é cí ɔɔ jijime gègè gudo we nǔ ene le wá tǐn ɔɔhun "Tǔgbó mitɔn le nɔ nɔ Eflati Tɔdo ɔ sín agé jí ɔ'ayí, Telaxi, Ablaxamu sín tó kpo Naxɔ sín tó kpo, bo nɔ sèn nǔmesen ɔevo le." (Jozuwée 24:2)

3. Nǔmaɔi

Xesi e ma ɔó hwéjjɔ ǎ é jí we nǔɔiɔi e è nɔ ɔi nǔ na é jinɔn, nǔɔiɔi nú sinsen-núkplɔnme e è nɔ kpón (me ɔevo le ze nǔɔitɔ ɔ wu) dó mɔ nǔ e ma ɔó abdo e ɔogbe é ǎ é, nǔɔiɔi nú nǔmimɔ le alǒ nǔɔiɔi nú nǔ e nɔ xlé ɔɔ nǔ le na je ɔò nukɔnme le é, nǔ e nɔ hen nǔ gblé dó me wu le é kpo wuntun le kpo é. (sín Funk & Wagnalls sín xógbetǐntón yɔyɔ e nɔ zán Glensigbe é me)

Aca mǐtɔn le, é na bo tle nyí ɔò Klisanwun le tentin ɔ, nǔɔiɔi hwexónu tɔn le sín wuntun le kún ɔé bí mlémlé ó ǎ. Nǔɔiɔi e è nɔ ɔi nǔ na ɔò Xwé Kanweko Đaxó ɔ me é ɔé we nyí ɔɔ awovi sixu byɔ meɔé me ɔò hwenu e è ma ɔò nukún kpé dó wǔ tɔn we ǎ é, amɔ, enyi me e ɔò fine é ɔé byɔ Mawu tlolo ɔ, è sixu ɔó ene te; ɔi, "Mawu ni do nyɔna nu we" hwenu ɔe meɔe sen me ɔ e nɔ byɔ nǔɔiɔi yetɔn ɔo majiki kpodo azé kpo sin hɔnhɔn me. Nǔ ɔevo e è nɔ hen ɔ'ayí mǔhun le é ɔie: nǔɔiɔi e ɔɔ ɔɔ 13 nyí kén e ma ɔó taɔagbe ǎ é ɔé é, nǔɔiɔi e ɔɔ ɔɔ nukún nyanya ɔé we é nyí é, ɔɔ nukúnnúmɔjenǔme e è nɔ ɔó dó nǔkpén ɔé wu é gbídígbídí nɔ ɔn taɔagbe wá é, bɔ ɔò alɔ ɔevo me ɔ, sɔ sín afo, azwí sín afo, alǒ xeví e ɔó ama ene é nɔ hen taɔagbe wá. Me e gbakpé hugǎn bo nɔ lé kpón dó mɔ nǔ taji hugǎn ɔò hwe mǐtɔn nu é we nyí ɔɔ è ni ganje sunví e è ɔetɔn le é wu bo na dó tuùn nǔ e è na wá ayihɔngbe ayihɔngbe le é, bo jinɔn nǔɔiɔi jí ɔɔ sunví le (è ɔi nǔ na ɔò hwexónu ɔɔ ye nyí awovi le, nǔmesen le kpo nǔmesen nyɔnu le kpo) nɔ wá nǔ dó akɔta le kpo gbetɔ le kpo wu, bɔ sunvínɔ le sixu gbɔn ye jí bo ɔɔ nǔ e na je ɔò gbézán metɔn me le é ɔ'ayí. (Kpón ɔò ɔò ɔò xókwín "Sunvínúkplɔnme" gló)

4. Nǔmɔjɛnǔmɛ

Nǔ e gbɛtɔ lɛ nɔ tɛn kpɔn, alɔ nɔ ɔɔ emi na mɔ nǔ jɛ nǔmɛsɛn lɛ sɪn hlɔnhlɔn e hugɔn gbɛtɔ tɔn lɛ ɛ wu ɛ nɛ, gbɔn nǔ agbaza tɔn vovo lɛ zinzan gblamɛ. (Kpɔn Ezekiyeli 21:21). Ɛ gbɔn vo nǔ nǔɔɔɔ'ayɪ e Mawu sɔ dɔ ayi mɛ nǔ mɛ nugbɔ nugbɔ lɛ ɛ. Ɖɔ Alexwɪ Yɔɔɔ mɛ (Mesɛdɔ 16:16), ɛ nɔ xlɛ mesɛntɔ nyɔnu dɛ ɔɔ ɛ dɔ "gbigbɔ nǔɔɔɔ'ayɪ tɔn" – ɔɔ xɔgbɛ ɔɛvo mɛ ɔ, "gbigbɔ xɛvɪ tɔn dɛ, nyikɔ dɔn xɛxɔ tɔn e Apollo hu ɛ tɔn. (Harper's Analytical Greek Lexicon)

5. Ɛ nɔ fɔ kɔ nǔ mɛ

Mɛ e nɔ ɔɔ emi dɔ nukunnǔmɔjɛnǔmɛ e hugɔn gbɛtɔ tɔn ɛ, bo nɔ lɛ kpɛwú bo nɔ dɛ nǔ e ɔɔ nǔgbɛ lɛ ɛ xlɛ bo nɔ lɛ ɔɔ nǔ e na jɛ lɛ ɛ d'ayɪ ɛ, nǔmɔtɔ, nǔɔɔɔ'ayɪtɔ, mɛ dɛdɛe gbigbɔ nyanya ɔ hɛn lɛ ɛ (bɔ vodun pagáwùn dɛ alɔ vodun nyɔnu dɛ nɔte nǔ ye) hwenu e ye ɔɔ wɛn xɔɔɔɔ tɔn yetɔn jla wɛ ɛ. (Vine, Xɔgbɛtɪnmɛwema Tinmɛ Tɔn). Ɛ zɔn gbɛyɔɔ Mawu tɔn lɛɛ sɪn Alesándlu Xɔxɔ ɔ abɪ Alesándlu Yɔɔɔ ɔ mɛ gbɛdɛ ɔ.

6. Nǔɔɔɔ'ayɪ

Nǔ e na jɛ lɛ ɛ dɔɔ d'ayɪ gbɔn nyɔna lɛ alɔ nǔ e nɔ xlɛ ɔɔ nǔ lɛ ɔɔ jije wɛ lɛ ɛ gblamɛ, ɛnɛ wu ɔ, nǔɔɔɔ'ayɪ e jinɔn xɛvɪ lɛ sɪn zɔnlin dɔɔ jɪ, nǔɔɔɔ e ɛ nɔ ɔɔ dɔ nǔ kwijikwiji lɛ jɪ ɛ jɪ, nǔ e nɔ jɛ ɔɔ jinukúnsin lɛ ɛ jɪ, dɪ jɪnukúnsin sɪn jɪnukúnsin alɔ sunvɪ e nɔ cí sunvɪ ɔɔhun ɛ jɪ; kpo nǔɔɔɔ'ayɪ e jinɔn nǔ ɔɛbǔ jɪ lɛ ɛ kpo – dɪ xɛ wiwi lɛ, dlɔ baɔabaɔa lɛ, azɔn e ma dɔ taɔagbe ɔ lɛ ɛ alɔ kɛn lɛ kpodo nukpɛn lɛ sɪn dɔɔ dɔɔ kpo.

7. Gbigbɔ E Ɛ Tuùn Ɛ dɛ Kpɔn Nǔ

Ɛ nɔ lin ɔɔ ɛnɛ nyɪ nǔkanbyɔ mɛ, alɔ dɔɔ ɔɔ emi ɔɔ nǔ kanbyɔ mɛ wɛ, kpo gbigbɔ e mɛdɛ dɔ kancica xá ɛ kpo, bo sixu yɔ ɛ bo na mɔ nǔ jɛ nǔ mɛ, dɛ wɛ xá ɛ, alɔ d'alɔ ɛ, lee ɛ nyɪ gbɔn nǔ mesɛntɔ nyɔnu nǔɔɔɔ'ayɪtɔ e xɔ Mesɛdɔ 16:16-18 ɔɔ ɛ.

8. Azɛtɔ

Azɔwanúmetɔ ɔ, xɔkwɪn Eblɛegbe tɔn sɪn liledɔgbɛɔɛvome dɛ wɛ .*yidɛɔni*, mɛ e tuùn nǔ ɛ dɛ, alɔ mɛ e nɔ lin nǔ kpɔn ɛ dɛ. Ɛ nyɔ kpɔn ɔɔ Ezayɪ dɔ wemata 8:19 mɛ ɔ, ɛ ɔɔ xɔ dɔ ye wu ɔɔ "ye nɔ xɔ nǔ kpɔn bo nɔ xɔ nǔ kpɔn" – ɛ sixu ko ɔɔ dɔɔ wɛ ɔɔ ɛ ni blɔ bɔ gbɛ yetɔn lɛ na cí mekúkú lɛ sɪn gbɛ ɔɔhun (kpɔn 29:4). Ɛ nɔ kpɔn azɛtɔ dɛ dɔ mɔ sunnu dɛ, bɔ gbigbɔ e ɛ tuùn ɛ dɛ dɔɔ ɔ, ɛ nɔ ɔɔ xɔ dɔ nyɔnu wu hwɛhwɛ.

Xɔsin: Azɔwatɔ kpodo azɔwatɔ kpo ɔ, xogbe dodɔ ɔɔkpo ɔ wɛ ye nyɪ ɔ. Xɔkwɪn "azɛtɔ Endor tɔn" ɔ, nyɔnu e dɔ "gbigbɔ e ɛ tuùn ɛ" dɛ wɛ ɛ nɔ dɔ gesɪ. (1 Samuweli 28:7-9)

9. Mekúkú lɛ

Nǔwiwa alɔ nǔwiwa mekúkú lɛ tɔn yɔyɔ bo kɔn nǔ byɔ ye. Xɔkwɪn Eblɛegbe tɔn .*darashi*, sɪn tinmɛ wɛ nyɪ ɔɔ ɛ ni kan nǔ byɔ mekúkú lɛ. Nǔ e Sawúlu blɔ gbɔn nyɔnu Endɔɔ tɔn ɔ jɪ dɪ mɛ e nɔ ɔɔ nǔ dɔ mɛ wu ɛ né (1 Samuweli 28:8-19) – ɛ dɔ "gbigbɔ e ɛ tuùn ɛ" – ɛ hwe bɪ ɔ, ɛ blɔ dɪ ɛ dɔ, bɔ Mawu ná ɛ nǔgbɔ nǔgbɔ azɔn ɔɔkpɔ ɛlɔ, ɛ na bo nyɪ nǔ e ɛ nɔ wà hwɛhwɛ ɛ wɛ nyɪ nǔ e ɛ nɔ blɔ hwɛhwɛ ɛ. Bɔ, ɔɔ Sɛnflɪnmɛ 18:11 mɛ ɔ, ɛ cí ɔɔ linlin e sɔgbɛ ɛ dɛ wɛ ɔɔ "mɛ e nɔ kɔn nǔ byɔ gbigbɔ e ɛ tuùn lɛ ɛ" kpo "azɛtɔ lɛ" kpo sɪn tinmɛ ɔɔkpo ɔ wɛ nyɪ ɔɔ mɛ mɔhun lɛ nɔ ba, alɔ nɔ wà nǔ dɪ ye ɔɔ xɔ ba wɛ ɔɔ gbigbɔ mekúkú lɛ tɔn gɔn ɔɔhun. New International Version nɔ lile dɔ "amɔtɔ lɛ" kpo "amɔnɔ lɛ" kpo hwɛhwɛ.

10. Sunme sunme sín nǔqǎd'ayí

È nɔ ɔɔ sun ɔɔɔɔ sín wuntun le we nɔ ɔɔ nǔ dɔ nǔ e ɔɔ jije we le é wu. (Ezayí 47:13)

11. Sunvínúkplnme

Nǔ e è nɔ ɔɔ ɔɔ é nyí nǔqǎd'ayí sín alɔkpa e è nɔ zán dɔ tuùn fí e nǔ e ɔɔ jixwé le é ɔɔ é kpo tinme yetɔn e sɔɔge é kpo gblame – sunví le, planeti le, hwesivo kpo sunví kpo, bɔ pagáwùn le nɔ sèn ye ɔɔ nǔmesen le .

– é nɔ jinɔn nǔɔɔɔ ɔɔ ɔɔ ye nɔ wà nǔ dɔ gbetɔ le sín nǔ le jí, bo nɔ lé xlé lee nǔ le na yì gbɔn é gbɔn fí e ye nɔ yì é kpo fí e ye nɔ nɔ é kpo gblame ɔɔ hwenu tawun tawun le me é jí.

12. Majiki

Nǔ e gbetɔ le nɔ tén kpón bo na hen nǔmesen ɔɔ gannugánnú alɔ é hwe bí ɔ, bo na bló bɔ é na wà nǔ e jló ye é we nyí ene – é na bo nyí ɔagbe (Majiki Wewé) alɔ nyanya (Majiki Wiwi) – xógbe e ɔɔ xógbe e ɔɔ wéma me le é me bo ma ɔɔ Biblu me á le é. Nu e wutu e nɔ blo "Majiki Wewe" ɔ we nyi ɔɔ e na do hwlen me gan alo e na hwlen me gan ɔɔ "Majiki Wiwi" sin alb me.

13. Ajiki

É cí ɔɔ majiki (azětɔ) alɔkpa ene ɔɔ akpáxwé ɔaxó ɔ me ɔ, majiki alɔ azě e è nɔ tén kpón bo nɔ zán xógbe e è nɔ jì alɔ xà le é dɔ bló na é ɔɔ we, amɔ, é nɔ ɔɔ nǔwiwa sín me á.

14. Nyɔ

Nyɔ tinme tɔn ɔokpo ɔ we é ɔɔ xá azě, bo sixu lé byɔ azě dàn tɔn le.

15. Azě

Medé na lin ɔɔ nǔ ene kúnkplá nǔwiwa alɔ hɔnhɔn e è nɔ lin ɔɔ azětɔ le (nyɔnu le) alɔ azětɔ le (sunnu le) ɔɔ é, ɔɔ taji ɔ, nú linlin nyanya le, bo nɔ zón bɔ è nɔ zán majiki wiwi, azě, azě, Satáan-sinsen, kpo nǔ e è nɔ lin ɔɔ ye ze hɔnhɔn gbetɔ tɔn wu le é ɔɔ devo le kpo. Amɔ, xó ene sɔɔge bí mlémlé á. Azě kpo azě kpo ɔɔibla nyí nǔ ɔokpo ɔ.

16. Azɔwiwa

Xókwín e nɔ hen nǔ gblé dɔ me wu é ɔɔ we, bo nɔ byɔ ɔɔ è ni ɔɔ nǔ e ɔɔ jije we le é kpo majiki kpo, amɔ, hwehwe ɔ, è nɔ zán nú cejennabi kpo mebléblé kpo, enyi è ma lin na wà nǔ dɔ me ɔɔ devo le wu á ɔ ne; hɔnhɔn e è nɔ mɔ ɔɔ alɔdɔ alɔ acekpikpa gbigo le tɔn me é zinzan e è nɔ ɔɔ é, ɔɔ taji ɔ, nú nǔqǎd'ayí; loɔ, nú majiki wiwi ɔ, azě lɔmɔ we.

17. Adingban didó

Xókwín Glekigbe tɔn me we mebléblé alɔ charlatans ɔɔ .goétesnɔte nú me e ɔɔ aví ya we é alɔ me e ɔɔ xó sú we é ɔɔ, bɔ è nɔ zán dɔ ɔɔ xó dɔ majikiblotɔ alɔ majikiblotɔ e nɔ ɔɔ azě ɔɔ xósusu alɔ xósusu alɔkpa ɔɔ me é wu. É sixu ko ɔɔ xó dɔ mɔsi adingbannɔ e nɔ wà majiki le é jí (kpón Mesédó 19:19) nú me gègè e nɔ wà "majiki" bo nɔ kplé wema yetɔn le kplé bo nɔ dɔ zo le é, ɔɔ Efɛzi, fí e Timɔté ɔɔ é. É sixu ko nyí ɔɔ nǔ e è nɔ ylɔ ɔɔ awovínúwiwa le é gègè we nyí meblétɔ le.

Nūwiwa ene we nyí ḍ è ni nya ye nyanya le sín gbeṭ le al̄ fí le al̄ nū e me è lin ḍ ye ḍ le é me, bo no zán xógbe e è no zán dó bló nū e è no yb ḍ majiki é ḍ le é kpo – nū e gb̄n vo nú nūwiwa ene le e no jló na dó hwe me al̄ bȳ al̄dó gbigb̄ le t̄n le é. Jezu kpódó ahwanvú t̄n lée kpó we zán dó nya ye nyanya lée ná ã – Jezu nya yē "kpo xó d̄okpó géé" (Matie 8:16). Xókwín "ye nyanya nyat̄" (Gr. Ye nyanya nyat̄) d̄ò Mesédó 19:13 me ked̄e we è mo d̄ò Biblu me, bo è zán xókwín ene dó d̄ xó dó me d̄d̄ee tén kp̄n bo nya ye nyanya le jí gb̄n Jezu e mesédó P̄lu jla é sín nyik̄o zinzan gblame é wu, bo é cí d̄ P̄lu zán d̄ò ali d̄é nu bo na dó hen ye nyanya nyat̄ az̄tuúnt̄ le sín nyik̄o gblé d̄hun.

Awovi le t̄in: Nūgbo we à al̄ xexó we à?

Nūd̄idi e gbakpé d̄ò nūgbo le me é

Nūd̄idi nú awovi lée kpódó nūd̄idi nú awovi lée kpó ́, nūd̄idi nú gb̄eme gbigb̄ t̄n d̄é je nuk̄n – é sixú nyí nūd̄idi nú gb̄et̄ sín b̄ibéme, bó nyí nū e gbakpé fí b̄ káká je Klísu hwenu é, ze Saduseen lée wú. Ye nyí Jwifu le sín gb̄eta d̄é bo no gb̄é d̄ wensagun le, gbigb̄ le, al̄ fínfón sín kú kún t̄in ó (Mesédó 23:8), bo Jezu ka gb̄é nūmađi yet̄n.

Nūd̄idi nú awovi le kpo awovi le sín nūwiwa kpo kpó d̄ò ten taji d̄é me d̄ò gb̄ezán Klisanwun le t̄n me kaka je xwè kanweko 18ḡ ɔ sín viv̄no .thxwè kanweko. Sín hwen̄enu ɔ, nūd̄idi nú gbigb̄ le ko d̄ekpo dó b̄a d̄é me d̄ò tò e me è ko kpl̄n nū d̄é le é me, dó nūd̄okan le gb̄é nyinya ze xwè wu d̄ò jijeji we wutu, bo nūd̄idi awovi le t̄n (gbigb̄) ɔ je d̄id̄ekpo jí huḡn. Me e tle d̄ d̄ emi d̄i nū nú Biblu le é d̄é le, ḡ nú me e no xò nū kp̄n le é ko lin d̄ awovi le kún t̄in nūḡb̄ nūḡb̄ kp̄n ó, bo nūd̄idi nú ye ḡ nú nūd̄idi nú awovi le nyí xexó nūḡb̄. D̄ò al̄ d̄evo me ɔ, d̄ò hwenu e wá yí le é me (é bé d̄ò xwè 1970 le me ã) ɔ, è lévo d̄ó jl̄ bo lé d̄ nū dó awovinúwiwa sín akp̄xwè vovo le wu, é na bo tle nyí d̄ò gb̄eta e me è no kpl̄n nū me d̄é le é me ɔ ne. Bo d̄ò sub-culture d̄e me ɔ, "Satanisme" ko zé ta nyanya t̄n yi ji.

Nūkpl̄nme e me e no d̄ emi nyí nūd̄it̄ le é no dó é d̄okpo we nyí d̄ tan e è wlan dó awovi le wu d̄ò wemaf̄ le me é b̄i nyí xexó, bo lé nyí wuntun nūnyanyawiwa e gbakpé gb̄é ɔ me é t̄n; é lé d̄ d̄ tan e d̄ xó dó Aklun̄ m̄t̄n kpo mesédó t̄n le kpo wu d̄ ye nya ye nyanya le é nyí wuntun d̄d̄eji e ye d̄ó dó nūnyanyawiwa jí gb̄n nūkpl̄nme yet̄n kpo gb̄ezán yet̄n kpo gblame é t̄n. Am̄, lee è no d̄ nū e je le é d̄ò wen, bo é b̄kun, bo no lé cí nūgbo d̄hun é no z̄n bo nū e ye d̄ le é no nyí nūjledonūwu al̄ nūjledonūwu ã, lo, adingban we, enyi é ma nyí nūgbo t̄b̄ ã ɔ ne. Klisu d̄ xó e è yí gb̄è na d̄ é nyí l̄ e kúnkpl̄a ye kwijikwiji le é gb̄é d̄okpo (Matie 12:43-45; Luki 11:20-26). É d̄ò m̄ c̄ó, é n̄te nú nūnyanyawiwa e gbakpé gb̄é ɔ me é al̄ h̄n̄h̄n̄ e é d̄ó dó jí é ã, lo, é no xl̄ lee jijime nyanya ene d̄ò nyla d̄eji we gb̄n é céd̄écéd̄é.

Nūkpl̄nme d̄evo we nyí d̄ Klisu kpo wend̄agbejjilat̄ t̄n kpo d̄ xó dó awovi le kpo awovi le sín nūd̄idi kpo wu, bo na dó sixu yí gb̄è nú nūd̄idi Jwifu le t̄n b̄i ml̄ml̄é, bo ma d̄ xó d̄eb̄ú dó nūgbo t̄n al̄ adingban t̄n wu ã, bo dó linlin ɔ d̄ "awovi le" d̄ò wuv̄sè we kpowun d̄ò agbaza al̄ ayixa sín az̄n e ma no je ã le é gl̄ (Biblu,5). Am̄, nū e ma no d̄u ayi me nú me ã le é kpo hwenu e è ma d̄ò linlin adingban t̄n d̄é xl̄ we ã é kpo ked̄e we è no zán xógbe e no yí me é lee é j̄exa gb̄n é. Bo tan wemaf̄ le t̄n le no wà m̄.

hen linlin adingban tɔn dɛ wá enyi awovi le ma nyí nǔgbo ǎ ɔ ne – é sixu nyí nǔ e è ma nɔ dɔ ayi wu ǎ é dɛ ǎ, dɔ nǔdidi e dɔ awovi le we nyí jɔten nǔdidi ago gègè kpo walo nyanya le kpo tɔn é me.

Gó na ɔ, è nɔ xlé dɔ agbaza alǒ ayi me sín azɔn nɔ xwedó awovi le hwehwe alǒ nɔ tɔn sín ye me có, Jezu ka dè vogbingbɔn e dɔ ye tentin é xlé: "Dò nyikɔ ce me ɔ, ye na nya ye nyanya le; ... ye na sɔ alɔ dɔ azinzɔnɔ le jí, bɔ ye na gbɔ azɔn." (Maki 16:17-18) "É sɔ me wèwe d'ayí, bónú yě ná ... dɔ hlǎhlǎn bó ná gbɔ azɔn nú me, bó ná nya ye nyanya léé" (Maki 3:14-15). Enɛ sɔgbe xá xógbe e nɔ yí me é ǎ. Nǔ e bɔ d'ewu le é nyí kúnnuđenú e xlé dɔ é kún nyí azɔn dɛ ó é.

1. Jaki 2:14:

A dɔ nǔ dɔ Mawu dɔkpó géé we é nyí; a nɔ wà nǔ dagbe: awovi le lɔmɔ nɔ dɔ nǔ, bɔ nɔ dɔ sísósisó we." È sixu dɔ dɔ "azɔn le" nɔ dɔ nǔ bɔ nɔ dɔ sísósisó we ǎ. Amɔ, awovi le sixu wà mɔ, bɔ dɔ ninɔme dɛ le me ɔ, ye ko jla xesi yetɔn gbɔn me e ye dɔ le é jí. Dǒ ayi nǔ elɔ le wu.

2. Matie 8:28-32:

"Ée Jezu wá Gadalanu léé sín ayíkúngban jí ɔ, ye nyanya we dɔ jí tɔn, bó tɔn sín yɔdo léé me, bɔ yě nylá xome káká bɔ me dǔbǔ sixú gbɔn ali éné ɔ jí ǎ. Agluzahwan dɔkpó dɔ nǔ dɔ we dɔ ɔ nú yě, bɔ ye nyanya léé sa vo nú Jezu dɔ: "Ényí a nya mí sín fíné hǔn, sé mí dɔ, bó byó agluzahwan ɔ me." (Kpón Maki 5:1-17; Luki 8:26-33)

Azɔn le nɔ dɔ xó ǎ, ye nɔ dɔ nǔnywe ǎ, è nɔ na jlǒ kpo jlǒ kpo ye ǎ, bɔ è sixu lé dóya nú ye ǎ.

3. Mesédó 16:16-21 .

"Hwenu e mí dɔ dɛxotɛn dɛ yi we [dò Filipu abí fí e sɛkpó e] ɔ, mesentó nyǎnu dɛ dɔ nǔmɔjɛnǔmetó [Gr. a spirit, a Python] gón, bɔ é nɔ hen lè gègè wá nú gǎn tɔn léé gbɔn nǔdɔd'ayí gblame. hwɛngán sín ali ɔ wá nú mi.' Éné ɔ, é bló mɔ nú azǎn gègè, bɔ Pólu sín ayi gbadó, bó dɔ nú ye ɔ dɔ: "Un dɛ gbe nú we dɔ Jezu Klísu sín nyíkɔ me dɔ hwi ní tɔn sín me." azɔn.

4. Mesédó 19:11-20 .

Luki wlan nǔ elɔ e je dɔ nukɔnme dɔ Efɛzi é: "Mawu nɔ bló nùjiwǔ daxó daxó le gbɔn alɔ Pɔlu tɔn jí, bɔ è nɔ sɔ avɔkanfún alǒ avɔ e è nɔ dɔ dɔ agbaza tɔn jí le é dɔ azinzɔnɔ le jí, bɔ azɔn le nɔ gbɔ, bɔ ye nyanya le nɔ tɔn sín me.

Jwifu e ɔo yiye we bó nɔ nya ye nyanya léé ɔ́, yě nɔ́ ténkpón bó nɔ́ yĺ Aklúnɔ́ Jezu sín nyíko dó me e jí ye nyanya ɔe léé jí, bó nɔ́ ɔo: "Un xwlé mi ɔo Jezu e xó Pólu ɔo ɔiɔo we ɔ́ sín nyíko me." Vɔ́sánú-xwlémawutɔ́ ɔaxó Jwifu Seva tɔn sín ví ténwe léé lɔmɔ́. Bɔ ye nyanya ɔ́ yí gbe nú yě ɔo: "Un tunwun Jezu, un tunwun Pólu; lo ɔ́, mé we mi nyí?" Nya e jí ye nyanya ɔ́ ɔe ɔ́ lɔn je yě jí, bó ɔu ɔo yě me we léé jí, bó ɔu ɔo yě jí, bɔ yě hɔn sín xwé ɔ́ gbe ɔo mé, bó gblewu. Jwifu kpódó me e ma nyí Jwifu ă kpán ɔo Efézi ɔ́ bí se nú éné ɔ́; xesi je yě bí jí, bɔ Aklúnɔ́ Jezu sín nyíko je susu jí. Me e ɔi nú nú Jezu léé gégé nɔ wá ɔo nú e yě wa nyi do léé nú yě, lobo nɔ ɔo yě nú yě. Majíkiblótɔ́ gégé bé majíkiwéma yětɔn léé wá, bó dó zo ɔo me bí nukún me. yě lén akwé tɔn, bó mɔ ɔo é yi kpatágankwé adɔkpo ɔe dēgba we afɔwó (50.000). Lě e Aklúnɔ́xó ɔ́ ɔo gbigbákpé we, bó ɔo ace kpa we gbɔn é né."

Xósin: É nyí "ye nyanya" le kedɔe we è nɔ ɔe ɔo vo nú "azɔn" le ă, loɔ, nú e ye nyanya le ɔo bo wá nú Seva sín ví ténwe gbɔn awovinú ɔ́ jí é ɔ, è sixu sɔ́ jlé dó azɔn ɔe wu ă.

Ene wu ɔ, Awovi le ɔo núnywe ɔe dó Mawu wu (Jaki 2:14), dó Jezu wu (Maki 1:21-28; 3:11-12; Matie 8:28-32; Mesédó 19:11-20), kpo mesédó tɔn le kpo wu (Mesédó 16:16-21; 19:11-10) ye ɔo – é we nyí ɔo nú e è nɔ ylɔ ɔo awovi sín gbigbo é ɔe tîin (amɔ́, é nɔ jla núgbo ɔ hwebínu ă, lee wemafɔ ɔevo le xlé gbɔn é):

(a) "gbigbo e nɔ flú me le é kpo nŭkplɔnme awovi le tɔn le kpo. (1 Timɔ́tée 4:1-5)

(b) gbigbo e ma nyí Mawu tɔn ă le é kpo "Ye Mawu tɔn" kpo – "gbigbo núwanyido tɔn le" kpo "Núgbo ɔ́ sín gbigbo le kpo" – "gbeyiɔ́ adingbannɔ le" kpo gbeyiɔ́ nuggbɔ e è nɔ lin ɔo ye ɔo linlin me le é kpo. (1 Jaan 3:24 - 5:6)

(c) núnina gbigbo tɔn e nyí "tuùntuùn gbigbo le tɔn" e ɔo dandan ɔo kpléɔkɔ́ me míme le tɔn jí é ɔo wen ɔo . ɔ́ hwiɔ́e dó mebléblé le wu (1 Kɔ́lentinu le 12:10; 14:29); bɔ, égbé ɔ, nú ɔebŭ e è nɔ bló ɔi gbigbo Mawu tɔn we é nyí é nyí adingban. (kpón 1 Kɔ́lentinu le 13:8-13; kpón Efezinu le 4:7-16).

Hwehwe ɔ́, azétɔ́ léé kpódó núɔtɔ́ léé kpó nɔ́ kpéwú bó nɔ́ flú me gbɔn alɔkpa ɔe me – é sixú nyí Sataán sín hlɔ́hlɔ́n léé abí alɔnuzɔwatɔ́ léé tɔn – amɔ́, yě nɔ́ kpé nú e hlɔ́hlɔ́n Mawu tɔn nɔ bló é wú ă (kpón Sinmɔ́ɔ, Mesédó 8:9-13; Elima, Mesédó Jaki 13:4-12; Seva ví léé (Mesédó1:2-10); 3:8-9; Tíntón 7:8-13, 20-25; 8:1, 16-19, hɔnme Nabukodonɔ́ɔɔ tɔn (Daniyeli 2, kpo 4) kpo (Daniyeli 5) kpo;

Awovi le sín Fí e ye Nɔ́ Nɔ́ É kpo Fí E Ye Nɔ́ Nɔ́ É kpo

È tuùn fí e awovi le gosin é ɔo wemafɔ le me ă, é nyɔ́ wá ɔ, è dá ye. É cí ɔo è nɔ ylɔ fí e ye nɔ nɔ é ɔo "do gɔngɔn" (alɔ́ "do gɔngɔn") ɔohun. ɔo Luki 8:31 me ɔ, awovi e byɔ Jezu ɔo é ni ma ɔegbe nú emi ɔo emi ni "yi do gɔngɔn ɔ me" ó é we. Bɔ, ɔo Hlɔ́manu le 10:6-7 me ɔ, è ɔo nú mǐ ɔo mǐ ni ma ɔo ɔo ayí mǐtɔn me ɔo "Mé ka na yi do gɔngɔn ɔ me? (é we nyí ɔo é na fón Klisu sín kú"). ɔo fí ɔ, è zán xókwín ɔ dó ɔo nú ɔokpo ɔ xá Hadesi, fí e è yi é .

gbigbo hwejjkɔɔ le kpo me nyanya le kpo tɔn dɔ kú kpo fínfín sín kú kpo tentin. Dò Mesédó 2:27- 31 me ɔ, mǐ kplón dɔ dɔ kú me ɔ, lindɔñ Klisu tɔn dɔ "Hadesi" me (Biblu dé le lile dó "Zome" nyi dɔ), – amɔ, è jó è dó dɔ fine ã, dɔ é fín sín kú (v.22-33). Fíné we "dɔkunno" nǔjǔjǔwatɔ́ ś lé de dɔ kú tɔn gúdo, lě e Jesu dɔ gbɔn dɔ tan Dɔkunno ś kpódó Lazáa kpó tɔn me é; lo ś, "do dɔxó dé dɔ é kpódó hwejjkɔɔ lée kpó tentín (Luki 16.19- 31). Ten e me é dè dɔ Hadesi me é sixu ko nyí dɔkpo ɔ xá fí e è sɔ wensagun e hu hwe le é nyi dó bo "hen ye dɔ te nú hweɔiɔ" é – é we nyí dɔ, *Tartare* – dɔ Glensigbe me ɔ, è nɔ lile dó "zome" (2 Piyée 2:4; kpón Judi 6) –amɔ, è nɔ dè vo nú .*jeyenu*, myɔ e me è nɔ dɔn tó nú me dè mavɔmavɔ é.

Azɔ Glekigbe tɔn e è zán nú "do gɔngɔn" alɔ "do e ma dɔ dogbó ã é" é we nyí .*abɔsu*, gɔngɔn e è ma sixu jlé ã é dé. È lé zán xókwín ene dɔ Nǔdɔxléme me:

1) Nǔdɔxléme 9:1-11, bo è hun dotɔ gɔngɔn ɔ bo dè azizɔ tɔn bo jɔhɔn ɔ cí ablu me, bo awovi sín xeví sun atɔ́n tɔn dé na dóya nú me dèdèe ma dɔ wuntun Mawu tɔn dɔ nukɔn yetɔn ã le é;

2) Nǔdɔxléme 11:1-3, bo è xlé dɔ kanlin dé tɔn sín domaɔ́-azan ɔ me bo na fun ahwan xá kúnnuɔɔtɔ́ Mawu tɔn wè le bo na hu ye;

3) Nǔdɔxléme 20:1-10, bo è xlé Satáan dɔ è wlí i dó gankpá me nú xwè afatɔn dɔ dotɔ gɔngɔn ɔ me, bo na dó sixu bló bo akɔta le bí na tɔn ahwan me mímé Mawu tɔn le gbɔn gbè ɔ bí me kaka je hwenu e xwè afatɔn ɔ na fó dó é ã. Bo dɔ tan gudo tɔn ś me ś, è de vogbingbɔn e dɔ "do gɔngɔn" kpódó "myɔ kpódó kózún kpó sín tɔsisa" kpó tɔ́ntin ś xlé céɔcéɔ – fí gudogudo tɔn e me meɔíɔ lée nɔ mɔ ya dɔxó dɔxó e ma nɔ fó ã é dé é. Vogbingbɔn ene dɔ Hadesi e è na sú kún dó na dɔ hweɔiɔ gudogudo tɔn kpo hweɔiɔ dɔxó ɔ kpo hwenu é tentin. (Nǔdɔxléme 20:11-15)

Xósin: È jó "kpén" e dɔ "do gɔngɔn ɔ me le é dó nú táan dé nú linlin Mawu tɔn dé. É sixu lé nyí mɔ́ nú "awovi le" bo ye na yí gbè nú xlé e xlé dɔ hlɔnhlɔn Mawu tɔn hugã hlɔnhlɔn awovi tɔn le é, dɔ Aklunɔ mǐtɔn kpo mesédó tɔn le kpo kpodo me devo le kpo dɔhun.

Loɔ, mǐ dɔ nú devo le bo mǐ dɔ na hen dó ayi me, dɔ wemafo e è wlan sédó Klisanwun e gosin pagáwùn me le é kpo sinsen-núkpɔnme sín ninɔme dé kpo me, bo nɔ byɔ dɔ "jɔhɔn" ɔ ni nyí fí e è nɔ wà azɔ dè é.

Dò Efeginu le 2:2 me ɔ, è dɔ xó dó Satáan wu dɔ xógbe elɔ me dɔ "mi nɔ zán gbè elɔ sín ali d'ayí, lee gbigbo sín hlɔnhlɔn e dɔ azɔ wà we ðin dɔ tónúmasetɔ́ le me é nɔ xwedó gbɔn é."

Dò Efeginu le 6:10-12 me ɔ: "Gbɔn gudo ɔ, mi syenlín dɔ Aklunɔ me, bo lé syenlín dɔ hlɔnhlɔn tɔn me. Mi dó ahwanfunnú Mawu tɔn le bí, bo na dó sixu nɔte dɔ awovi sín ayixa le nukɔn. kpo ablu walɔ dɔagbe tɔn kpo], .

dò nŷnyanyawiwa gbigbo tɔn e dɔ̀ fí e dɔ̀ jixwé lɛ é nukɔn" (jixwé e dɔ̀ jɔhɔn mɛ é), alɔ̀ tutoblonunu hɔnhɔnɔn e dɔ̀ ten dɔxó dé dɔ̀ ayikúngban jí bo Satáan kpo nŷ e é nɔ wà lɛ é kpo dɔ̀ ace kpa wɛ lɛ é jí.

Đò Kolosinu lɛ mɛ ɔ, mĩ dɔ̀ nŷ elɔ lɛ: "Mawu hwlen mĩ [mɛ e nyí Klisanwun lɛ é] sín ablu [acekpikpa alɔ̀ axɔsuɔuto Satáan tɔn] sín ace mɛ, bo sɔ́ mĩ dɔ́ Vĩ e é yí wǎn na é sín axɔsuɔuto mɛ [Jezu Klisu, axɔsuɔuto tɔn dɔ̀ xógbe dɛvo mɛ ɔ, weziza tɔn wɛ (kpɔ́n Jaan 1:1-2;-18;-18). 2:7-11, fí e "ablu" kpódó weziza kpó ma nyí agbaza tɔn ǎ é, lo ɔ́, gbigbo tɔn, walɔ dɔgbe tɔn, walɔ dɔgbe tɔn)]" (1:13)— è ma dɔ̀ xó dɔ́ fí e é dɛ é jí alɔ̀ dɔ̀ ɛ ǎ.

Ene wu ɔ: "Mi ɔ́ midée bonu medé ma wá sɔ́ tame-núkplɔnme tɔn kpo mebleble tɔn kpo dɔ́ hen mi gblé ó, bo na xwedó nŷ taji gbè ɔ tɔn lɛ, bo ma na xwedó Klisu ǎ: dɔ́ éye mɛ wɛ Mawu nyínyí ɔ sín nŷ lɛ bí nɔ nɔ dɔ̀ agbaza lixo. dɔ̀ agbawungba, bo dɔ̀ dɔ̀ ye jí dɔ̀ kú tɔn mɛ (é wɛ nyí dɔ̀, dɔ̀ kú tɔn mɛ dɔ̀ akluzu jí)." (2.8-10,15)

Xósin: Xókwín e è lile dɔ́ fí dɔ̀ gbigbo nŷ taji lɛ, rudiments é sixu nyí nŷgbododó taji nŷnywe tɔn lɛ; è nɔ lé zán dɔ́ nŷ taji e dɔ̀ gbè jɔwamɔ tɔn mɛ lɛ é wu (ayikúngban, jɔhɔn, myɔ kpo sin kpo) bo è nɔ lin hweɔelenu dɔ̀ ye nyí hɔnhɔn gbigbo tɔn lɛ. Amɔ́, è lé zán xókwín ene dɔ́ dɔ̀ xó dɔ́ 'nŷ e dɔ̀ jinukúnsin lɛ é kpo hɔnhɔn e è lin dɔ̀ ye dɔ̀ ye mɛ lɛ é' kpo wu. È nɔ lin dɔ̀ nŷ ene lɛ nɔ wà nŷ dɔ́ gbɛtɔ́ lɛ sín nŷ lɛ wu, lee gbɛtɔ́ lɛ nɔ dɔ̀ nŷ nŷ e je dɔ̀ ɔɔgudo lɛ é gbɔn égbé bo nɔ xà sunvínúme yetɔn lɛ dɔ̀ xójlawema lɛ mɛ ayihɔngbe ayihɔngbe, lobo nɔ sɔ́ ye dɔ́ mɔ́ nŷ taji hweɔelenu é dɔ̀hun."

Nŷ e è dɔ̀ lɛ é: Xó elɔ e dɔ̀ The Cambridge Bible Commentary on the New English Bible mɛ é dɔ́ nŷ gègè bo na kpa ɛ: "È lévɔ tɛɔǎ jí dɔ̀ Jezu wɛ nyí tɛntin gbezán Klisanwun tɔn dɔkpo géé tɔn. È dɔ́ na dɔ́tɔ́ xó e è nɔ dɔ̀ dɔ́ hɔnhɔn planɛti lɛ tɔn kpo lee ye nɔ wà nŷ dɔ́ gbɛtɔ́ lɛ sín ɔɔgudo wu gbɔn é kpo wu ǎ.... Đò xwè kanweko nukɔntɔn H.M. them. Xóɔɔkɔ́pɔ́ ene nɔ jinɔn xexó xóxó lɛ alɔ̀ xexó e kúnkplá nŷmesen pagáwùn lɛ kpo nŷmesen nyɔnu lɛ kpo é jí hwɛhwɛ. planɛti lɛ nɔ cí dɔxó dɔ̀hun (kpɔ́n 1:16 dɔ̀ aga).

Ene wu ɔ, wemafo lɛ dɛsu nyí nŷ taji dé dɔ̀ Alexwíí Xóxó ɔ alɔ̀ Yɔɔɔɔ mɛ dɔ́ fí e fí e è dɔ̀ nŷ gbéjé kpɔ́n dɔ́ wɛ lɛ é dɛ é wu ǎ, bo enyi mĩ tén kpɔ́n bo wà mɔ́ɔ, é na nyí goyiyi dɔxó dé.

C. Awovi lɛ Đò Mɛ Dìn .

Sinsen Katolika Hɔma tɔn e nɔ na tenme dɔkpo ɔ aca lɛ kpodo wemafo lɛ kpo dɔ̀ nuɔɔɔ tɔn kpodo walɔ tɔn kpo mɛ ɔ, dɔ̀ dɔ̀ awovi lɛ dɔ̀ mɛ din. Katekisimu tɔn e dɔ̀ xó dɔ́ nŷkplɔnme Klisanwun lɛ tɔn jí é, 1949, a 2 .nd Revised Edition of the Baltimore Catechism," dɛ linlin e dɔ̀ dɔ̀ "awovi [é wɛ nyí dɔ̀ awovi lɛ], alɔ̀ gbigbo nyanya" e dɔ̀ wemafo lɛ mɛ lɛ é nyí "wensagun nyanya lɛ" é xlé, bo .

- (a) È nɔ yí gbè nú awovi le hweḡelenu bɔ ye nɔ byɔ gbetó sín agbaza me bo nɔ zán hɔnhɔn dó nŭwukpikpé tɔn le jí – ninɔme e è nɔ yɔ ɔ awovi sín nŭḡokan é; alǒ è yí gbè nú ye ɔ ye ni dóya nú meḡé sín kóxota – ninɔme e è nɔ yɔ ɔ awovi sín linlin é.
- (b) Awovi sín nŭḡokan le kpo nŭ e nɔ ɔ ayi me nú me le é kpo we Mawu yí gbè na bɔ ye na ɔ Susu tɔn xlé, bo na . ɔn tó nú hwehuhu, bo na dó ɔn hwehutó le lekɔ sín hwe yetɔn le gudo, alǒ na ali bɔ ye na wà nŭ ɔagbe.
- (c) Nú awovi zán agbaza me e me awovi ɔ è tɔn dó ɔ nŭ nyanya alǒ wà nŭ nyanya ɔ, me ɔ hu hwe ǎ, enyi é ma yí gbè na kpo jlǒ kpo ǎ ɔ ne.
- (d) Ye nyanya le nya sín gbetó le, fí le alǒ nŭ e me ye ɔ le é alǒ nŭ e ye hen le é me é we nyí ɔ è ni nya ye nyanya le alǒ nya ye sín ye jí. Agun ɔ yí hlǒnhlǒn e nɔ nya ye nyanya sín me léé sín Klísu gón é.
- (e) Me e nɔ nya ye nyanya le é we nyí me e ɔ hɔnhɔn, bɔ yehwenɔgán ɔ na e é, bo na nya ye nyanya le. Sén e ɔ xó dó me e nɔ nya ye nyanya le é jí é we nyí atɔngó ɔ sén kpeví kpeví ene e ɔ Sinsen Zǎnzǎnhweji tɔn me le é me. Enyi è yí gbè nú . yehwenɔgán tɔn ɔ, vosanúxwíemawutó ɔ we bɔ è na e gbè bɔ é na zán hɔnhɔn tɔn bo na nya ye nyanya le."

"Wemafɔ e è sɔ ɔ'ayí é: Matie 10:1; Efezinu le 6"11. 1 Piyé 5:8-9. (Xóta 44, 45; wexwe 34-36)

Nŭ e Protestant le wlan le é ɔ le xlé ɔ nŭḡiḡi e è ɔ ɔ awovi le ɔ me sí é nyí nŭgbo ɔ kaka je ðin. "Haynes, ɔ Spiritualism Vs Christianity me ɔ, é ɔ: 'Satáan ɔ lindɔn kpo agbaza kpo sunnu le kpo nyɔnu le kpo tɔn ðin lee é ko nɔ wà gbɔn ɔ'ayí é ɔhun."

Wemafɔ le

Wemafɔ le ɔ nŭ e jí mŭ ɔ tamé lin dó we ðin é ǎ, amɔ, mŭ sixu gbéjé nŭ ɔebŭ e mŭ tuùn bɔ é sixu na alixléme ɔ é kɔn.

- (a) Alenuwema Xóxó ɔ ɔ xó dó awovi le sín nŭwiwa jí mɔ ǎ, bɔ Wenɔagbe-Wema Jaan tɔn lɔmɔ ɔ xó dó ye jí ǎ, bɔ é sixu ko nyí ɔ è ma wlan kaka je xwè kanweko gudogudo tɔn Klisanwun nukɔntɔn ɔ tɔn me ǎ – bɔ meḡé le lin ɔ é xlé ɔ awovi le sín nŭwiwa je gbè yí jí hwenu e è sù Alenuwema Xóxó ɔ re the his time of Christ and 1914 é gudo é. bo na dó na gbè bɔ è na ɔ hɔnhɔn Mawu tɔn xlé gbɔn ye jí dó hɔnhɔn satáan tɔn jí, bɔ ene gudo ɔ, é na ɔkpo tawun, é na bo ma tle na sù kún dó nú ye bí mlémlé ǎ ɔ ne.

Awovi ene sín hɔnhɔn yí jí bo je ɔḡekpo jí hwenu e Klisu tle kɔ ɔ gbè é, é sixu nyí nugbǒ. ɔ é ɔ xó dó é blá "Nya hɔnhɔnno ɔ" (Satáan) bó "hen xwé tɔn gblé" (gbɔn ye nyanya léé nya gbé jí) (Matie 12:28-29). Hwenu e me kandé gban (70) e é sé dó je nukɔn nú fí e é ná wá ba kɔn léé ɔ, yé lé kɔ wá kɔdó awǎjíje kɔ ɔ "awo nyanya léé lɔmɔ nɔ hwíhwé yéḡéé dó mŭ gló ɔ nyíko towe me" ɔ, é ɔ: "Un mɔ Satáan bɔ é je ayí sín jixwé jí ɔhun." (Luki 10:17-20)

- (b) É cí ɔ é ɔ taji tawun ɔ è ni ma ɔ hɔnhɔn e è nɔ dó nya ye nyanya le é ɔkpo ɔ nŭnina nŭjiwŭ tɔn le me ɔ wema e è wlan sédó agun le alǒ Klisanwun le é ɔ me ó, é ɔ mɔ cɔ, mesédó le (kpo Filipu kpo) we zán hɔnhɔn ene lee è ɔ gbɔn ɔ Mesédó le sín wema me é, bo d'akpá tɔn bo lé ɔ xó d'ejí ɔ Maki 16:17-29 me é.

(c) É dò wɛn dɔ nɪnɔmɛ dɛdɛɛ nɔ zɔn bɔ awovi nɔ jɛ mɛ jí lɛ é dò wɛmafɔ ɔ mɛ ǎ, é dò mɔ́ cɔ́, é cí dɔ wɛn lɔ́ tɔn Klisu tɔn e dò Matie 12:43-45 mɛ é xlé dɔ è sixu lévɔ nɔ “xwé e dò vɔ́ é” dɛ mɛ, bɔ enɛ wu ɔ, sinsɛn-biblo kpo jijo e jɛxa é kpo ma dɔ́ ǎ ɔ, é na bo tɛ nyí dɔ è kún dɔ́ jijo nyanya ó ɔ, é sixu nyí awovinú alɔ́ jijo nyanya.

XOTA

Ðò nǔ e mǐ kplón lɛ é bǐ mɛ ɔ, nǔ e gɔ́ngɔ́n nú mǐdɛsɔnɔ é dò Efɛzinu lɛ 6:10-20 kpo Kolosinu lɛ 2:8-15 kpo mɛ, bɔ mǐ ko kplón, bo lé dɔ́ nǔ e mǐ lé dɔ́ dò Kolosinu lɛ 2:16 - 3:17 mɛ é (kpo wɛmafɔ dɛvo e cí mɔ́ lɛ é kpo), bo na jidɛ mǐ dɔ́ Klisu wɛ dò acɛ kpa wɛ, bo ko dɛ Satan tɔn lɛ bǐ xlé. enɛ wu ɔ, nǔdidi e mǐ dɔ́ n’i é kpo mɛdɛɛ hwíhwé hwíhwé dɔ́ gbɔ tɔn kpo gbɛjininɔ kpo wɛ na zɔn bɔ mǐ na hwɛn mǐ gán sín acɛ yetɔn mɛ. Enɛ dɔ́ na dɛ xɛsi e Klisanwun lɛ nɔ dɪ dɔ́ nǔmɛsɛn lɛ wu é bǐ kpo xɛsi e ye nɔ dɪ dɔ́ gbè gbigbɔ tɔn nyanya dɛ wu é kpo sí.

Awovi lɛ nyí Klisu tɔn ǎ lee é nya ye gbɔn é bɔ Satáan zán ye dɔ́ wà jlɔ́ tɔn.

Tutoblonunu E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É

Randolf Dunn, Gän, Roberto Santiago, Gän
biblu qò Enteneti jí

Azɔme 1 - Wen Mawu tɔn

NÉ Nŭ Ie Bĩ ka Wà Fí Gbɔn?

Gbetɔ e nyí Mawu é .

Klisu - Mawu sín nŭbudo xexó

e kúnklá Mawu Ie é

Sín Gbè me káká je kú jí - Gbetɔ

Kúkú ɔ Bló Hwlengán .

Wen Wenɔagbe-Wema Ie Tɔn Ie

Azɔme 2 - Tónúsíse nú Klisu .

Hwenu Je Nukɔn nú Klisu

Hwenu Klisu Dò Ayikúngban jí

Hwenu Klisu Gudo

Hwenu e na wá fò qò ayikúngban jí é

Hwenu e è na wá gbeta ɔ kɔn é

Sín Kú jí Gbɔn Akluzu jí Kaka je Gbè Me Xóxó

e kúnklá hwesɔke me Ie é

Yehwesin Klísu tɔn .

Cours 3 -Gbɛ Yɔyɔ Dò Klisu Me

Axɔsuɔuto e è ma sɔ alɔ dó bló na ã é

Mesentɔ e qò Axɔsuɔuto ɔ me Ie é .

Nŭgbododó Klisu Tɔn Nukɔntɔn Ie Asúkúsi

Ie kpo Me Devo E Dó Hudo Anɔsin Gbigbo

Tɔn Ie É kpo

Gbè Meɔéekannuninɔ Tɔn .

Xexó Wuvésexáme Tɔn

Wen e qò wema Ie me é Sinsɛn Mawu qò

Yesinsɛn kpo Nŭgbo kpo me .

Nŭkplɔnkplɔn nú Akwé Biblu Tɔn Ie

Biblu E É Sɔ Tenme É

Biblu Sín Kpléklé

Nú abkpa Ie kpo Nŭjledonŭwu Ie kpo

Azɔme 4 - Su qò Klisu me

Jezu Nazaletinu ɔ

Gbe Klisu Tɔn

Bŭ qò Klisu me

Xó e è qò dó Wuvéwu Ie é

Agbaza, Lindɔn, Ye - Fite Ye Ka Nɔ Yi Hwenu E A Kú É? Abɔwliwli

kpo Me gbibe kpo

Gbɔjezán Mawu tɔn

Nŭɔɔqò Ie je nukɔn nú Bībɛme Nŭɔɔqò Ie

Eblée Ie .

Azɔme 5 - Mexoxwe Dò Klisu me

Nŭkplɔnme Akluzu Tɔn Me Mawu

Tɔn Xɔgbigbázɔ ɔ Nŭkanbyɔ Daxó

Hugän E È Kanbyɔ Gbɔn Gbezán

Nu Meɔée Dò Klisu Me Gbè Daxó

Hugän É

Akpáɔɔdídó Ie Din kpo Kaka sɔyi kpo Gbetɔ

Nugbò Ie Nyí Gbetɔ Mawu Tɔn Ie .

Gbè Xógbe Jiwŭ Ie

Azɔme 6 - Biblu kplɔnkplɔn .

Yinyɔ, Nŭjledonŭwu Ie kpo Nŭɔɔq'ayí Ie kpo

Gbigbo Mímé

Daniyeli

Nŭɔɔxléme Jezu Klisu Tɔn

Nŭwlanwán Ie sín Abwe

Nŭkplɔnme & Nŭwiwa Ie Sín Xwè 100

J.H.M.

Biblu Kpléklé kpo Liledógbɛɛvome kpo

Sinsɛnzɔ Égbé Tɔn Ie - Nŭwlanwán Ie we à alò Akwé Ie we à?

Jezu sín kúnkan - Tablo qé

Azɔɔsa E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É qò kancica xá gbè devo Ie qò .**biblu qò Enteneti jí.**